ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4618 ԱՊՐԻԼ 25/8 ՄԱՅԻՍ 1901 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1319 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4618

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	»
Դրամի փոխարէն փոստայի [illegible]		115	

դրոշմի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Ձեռագրերը [illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ՆԱՄԱԿ ՍԱՄՍՈՆԷՆ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ՍԱՄՍՈՆ, 5/18 Ապրիլ 1901

Մեծ Պահքի ամենէն խորհրդաւոր օրերը, անոր վերջին շաբթուան մէջ կը գտնուին ու ամենէն անտարբեր քրիստոնեան անգամ գոնէ Աւագ Հինգշաբթիէն սկսեալ եկեղեցի երթալու ինքնաբուղխ պարտք մը կը զգայ արդէն։ Սովորականէն տարբեր եղանակով տեղի ունեցող եկեղեցական քարոզներ ու արարողութիւններ, որոնք ջերմեռանդ քրիստոնէին հոգին կը հմայեն ու երեւակայել կու տան անոր 19 դարեր առաջ, անարգուած ու խաչուած Յիսուսի խաչելութեան սրտառոյզ տեսարանը ու «ո՛ւր խաչը՝ ուրկէ Յիսուս, դեռ հոգին երկինք չղրկած անուշ նայուածքը դէպի վեր յառած, աստուածային ներողամտութեամբ մը ըսաւ՝ նոյն իսկ զինքը ծաղրող, չարչրկող, «խաչը հանեցէ՛ք, խա՛չը հանեցէք» աղաղակող նենգալից ու մեղսակից ժողովուրդին համար. «Հայր, թող դոցա, զի ոչ գիտեն զինչ գործեն։»

Եւ սակայն, այդ խորհրդաւոր օրերուն, ուր ամէն ջերմեռանդ հաւատացեալ քրիստոնէի աչք ապաշխարութեան արցունքով կ'ողողուի ու հոգին երկնային զգացումներով կը լեցուի, մինչդեռ միւս կողմէ, եկեղեցիներու զանգակները այնքա՛ն տխուր կը հնչեն. բայց շուտով արցունքը՝ խնդի, տխրութիւնը՝ ուրախութեան կը փոխուի, երբ վերջապէս կը յաջորդէ Զատիկը ու նո՛յն տխրաձայն զանգակները այս անգամ զուարթօրէն Յիսուսի Յարութիւնը կ'աւետեն և քրիստոնեաներ մէկզմէկու ձեռք սեղմելով կ'ողջունեն զիրար ըսելով՝ «Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց»։

* * *

Եւ ասոր համար է որ տօնի այդ ամէնէն մեծ և բերկրաբեր օրերուն համար, շատ տեսակ պատրաստութիւններ են որ տեղի կ'ունենան կանխապէս։

Կիները, 7–8 օր առաջ գործի կը սկսին։ Կ'աւլեն կը սրբեն տունը։ Ճերմակեղէնները կը լուան կը մաքրեն, կ'արդուկեն, կ'օսլայեն։ Սենեակները, սրահները (ընդունելութեան) աւելի շքեղօրէն կը զարդարեն, կը կահաւորեն, կը [illegible]։ Յետոյ կը սկսին զատկական ճաշերը եւայլն պատրաստելու. հաւկիթները կը ներկուին։ Մէկ խօսքով տան ամէն մանր ու մեծ գործերը կը տեսնեն, կը պատրաստեն, բաղնիք կ'երթան և արդէն մինչեւ շաբաթ իրիկուն, ամէն գործ լմնցած կ'ըլլայ կատարելապէս, ինչ բան որ կիներու յատուկ էր ու կիներու կը վերաբերէր ընել։ Իսկ միւս կողմէ այրերն ալ, տանը պէտքերը կը հոգան փութաջանօրէն։ Ուտելիք, խմելիք, հագնելիք, վերջապէս, ինչ որ կինը էրկանը դեռ շուկայ չգացած պատուիրած էր տանը համար, զաւակներուն համար, իրեն համար...։

Եւ սակայն, ինչ որ ամէնէն շատ աչքի կը զարնէ, Զատկուան համար եղած պատրաստութիւններու այն աննկարագրելի ոգեւորութիւնն է որ շուկային մէջ տեղի կ'ունենայ 5–6 օր առաջուց։ Սովորականէն տարբեր բազմութիւն մը բռնած է շուկային ամէն կողմը։ Շրջակայ յոյն գիւղացիները մանաւանդ (մարդիկ ու կիներ) խումբ խումբ լեցուած ամէն խանութ, առուտուր կ'ընեն, իրենց հետ գիւղէն բերուած փայտերնին, ածուխնին, հաւերնին, հաւկիթնին, եղերնին, կաթերնին, մածուննին ծախելով և գոյացած դրամով «եէմենի», «ֆէս», «պասմա», «եազմա», «մասթիքա» եւայլն գնելով։ Ու այս ոգեւորութիւնը կը շարունակէ մինչեւ շաբաթ իրիկուն. դերձակներուն, կօշկակարներուն, սաւսէղէն ծախողներուն, «ֆէսճի»ներուն գործունէութիւնը մանաւանդ մասնաւոր ուշադրութեան առարկայ կը դառնայ. ասոնք անդադար կը կարեն, կը կտրեն, կը չափեն ու կը կաղապարեն։

* * *

Եւ ահա վերջապէս կու գայ կը հասնի Զատիկը, մանաւանդ պզտիկներուն օրերէ ի վեր այնքա՛ն մեծ բաղձանքով սպասուած, երազուած Զատիկը։

Զատկի տօնին ունեցած տպաւորութիւններուս ամէնէն սիրունը որ հաճելի հետք մը թողուցած է արդէն մտքիս մէջ, այդ ալ պզտիկներուն զգացած չափազանց ուրախութիւնն է մանկական անուշիկ խնդուքներով ընդելուզուած, այնքա՛ն անմեղ, այնքա՛ն քաղցրիկ ու թերեւս այնքա՛ն նախանձելի նոյն իսկ մեծերուն համար։ Անոնց հագած նոր կօշիկները փարփար կը փայլին հիմակ և հանդերձները կը փայլին արեւուն ճաճանչներէն։ Անկարելի է պատմել թէ ի՛նչ անհուն հրճուանքներով լեցուած կը խայտան, կը վազվզեն, կը ցատկեն այդ պզտիկները։ Գիշերը կրցա՞ն քնանալ արդէն։ Ա՛խ, լուսնար մէկ մը...։ Դպրոցի օր եղած ատեն մայրիկնին էր որ «դպրոցին ժամանակը եկաւ» ըսելով զանոնք իրենց պառկած տեղերէն կը հանէր. բայց այս առտուն, Զատկի առտուն, անո՛նք էին որ մութնլուսուն, մայրիկէն առաջ ելած և մայրիկին քով գացած կ'ըսէին.—Մայրիկ, ա՛լ հերիք պառկիս, ելիր նոր կօշիկներս, նոր հանդերձներս հագցուր ինծի։

Եւ այդ պզտիկները (մանչ ու աղջիկ) որ նոր կօշիկներ, նոր հանդերձներ հագած են հիմակ, ամէնքն ալ մէյմէկ հոգի ունեցող իրական պուպրիկներ դարձած, խնձորին կարմիրը՝ երեսնուն վրայ, արշալոյսին ժպիտը՝ աչքերնուն մէջ և աղջիկ եղողներն ալ չհիւսուած զանգուր կամ հարթ, ոսկեթել կամ շագանակագոյն մազիկներու փունջ մը ետեւնին ձգած, ի՛նչ խնդումերես ու ա՛հ ի՜նչ սիրուն նազանքներով կու գան իրենց մեծերուն ձեռքը պագնելու և իրենց կարմրուկ ու փափուկ երեսներէն պաչիկներ տալու։

* * *

Բայց յիշելով մանուկներու հրճուանքը Զատկի տօնին, չմոռնանք ըսելու թէ մեծերու համար ալ Զատկի օրերը, տեսակցելու, պտըտկելու, լայն լայն պատեհութիւններ կ'ընծայեն։ Այս տարի մանաւանդ, որ Զատիկը այնքա՛ն հաճելի ու պայծառ օդով մը անցաւ, կարծես սովորականէն աւելի շքեղ տօնուեցաւ այն։

Մէկզմէկու ճանչցող ընտանիքներ փոխադարձ այցելութիւններով ունեցած հին բարեկամութիւննին նորոգեցին. մինչդեռ Զատիկէն առիթ քաղելով, նորաձեւութեան վերջին պայմաններուն համաձայն հագուած կապուած շափաղա օրիորդներ ալ, կենակցուհի փնտռող ամուրի երիտասարդներու հաճելի երեւալու միջոցներու դիմեցին և անշուշտ երիտասարդներ ալ փոխադարձաբար այդ պարտականութիւնը (!) կատարելէ ետ չկեցան...։ Եւ յետոյ, հաճելի պտոյտներ դաշտերու և փայտոնի լանտոյով կամ հետիոտն աղջիկ աղջկան հետ, տղայ՝ տղու հետ, «քուր ու աղբար» քովքովի, նշանածներ թեւթեւի, էրիկ կնիկ իրենց զաւակներով, եւայլն, եւայլն։ Մէկ խօսքով Զատկի օրերը որ գեղեցիկ միշտ մանիշակներուն յաջորդող նորաբողբոջ վարդերու հետ կու գան, մանուկին ալ, երիտասարդին ալ, չափահասին ալ, ծերունիին ալ սրտին մէջ լիաբուռն հրճուանք կը ցանցնեն։ Եւ ո՞վ կայ Զատիկը չսիրող, թէեւ այս տարի մարդ խաբելու ապրիլ 1ի օրուան պատահեցաւ....։

* * *

Ու հիմա, որ գործի օրերը յաջորդած են, կը խորհիմ թէ երեք օրուան ուրախութիւններէ վերջը, որքա՛ն դժուարութեամբ ձեռք կ'առնեն՝ դպրոց գացող աշակերտը՝ իր դասագիրքը, կօշկակարին աշկերտը՝ կօշի ծեծելիք մուրճը, դերձակին աշկերտը՝ կար կարելիք ասեղը, վաճառականին գրագիրը՝ հաշուետումարները, ապրանք ծախելու հոգ ունեցող վաճառականը՝ իր մամուլները, իսկ փոխգիր ունեցողներն ալ իրենց վճարումներուն ծրագիրն ու հոգը, եւայլն, եւայլն։

Բայց եթէ շահու օրերը տօնի օրեր ըլլային ու տօնի օրերն ալ վաստակի օրերու փոխուէին, պիտի հաւանէի՞ք։ Ո՛չ, ամէն մարդ «չէ՛ չէ՛» պիտի պոռար, առարկելով թէ «հաճոյքին քիչը, շահուն շատը անուշ է»։

Ուստի լաւագոյն ճամբան ան է որ, գործի օրեր աշխատինք, զուարճութեան օրեր զուարճանանք... սրտանց։

Պ. Գ. ՍԻՄՕՆԵԱՆ

ՍՏՈՒԳԱԲԱՆԱԿԱՆ

1. ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Այս պարզ կարծուած բառը՝ բարդ բառ մըն է բաղկացած երկու բառերէ (պատե–րազմ) որոնց առաջինը նոյն է պահլաւական pati բառին հետ = հայ. պատ և կը նշանակէ փոխարէն ընդ միմեանս։ Իսկ երկրորդ ռազմ = ռազմ բառն ալ պարսկերէն է (rezm) և կը նշանակէ մարտ, պատերազմ։ Ուրեմն պատերազմ բարդ բառը կը նշանակէ մարտ կամ կռիւ ընդ միմեանս։

Համանման կազմութիւն ունին պայքար և պատասխան։

Պայքար բառն ալ որ ընդհանրապէս պարզ կը կարծուի, բարդ բառ մըն է և պահլաւերէն բաղքար (բաղ–քար) բառէն կը ծագի. այս բառին առաջին մասը բաղ՝ մեզի ծանօթ pati բառն է, իսկ երկրորդ մասը քար կը նշանակէ (պահլաւերէնի մէջ)՝ կռիւ։ Հետեւաբար պայքար = բաղքար կը նշանակէ կռիւ ընդ միմեանս։ Դիտելի է սակայն թէ տ գիրը հայերէնի մէջ նուազում կրած է r ին առջեւ, ինչպէս կը կրէ նաեւ կամ լռիկ տառերու առջեւ. հայր = *հատր (հադէր), մայր = *մատր (մ·դէր) պայման = բադման (պահլաւերէն). պայթուսել = պատբուսել եւայլն։ Այս տ գիրին նուազումը յատուկ է ոչ միայն հայերէնի, այլ նաեւ նոր պարսկերէնի. բաղդատել այս մասին պատկեր = փէյքէր, պատգամ = փէյղամ (կամ փէյամ) պայքար (*պատքար) = փէյքար, պայման (*պատման) = փէյման։ Փակագծի մէջ դիտենք թէ հայերէնը նոր պարսկերէնէն աւելի, ինչպէս պատկեր և պատգամ բառերը կը ցուցնեն, նոյնպէս զենտերէնէն աւելի ինչ ինչ նախնական ձեւեր պահած է իր մէջ և ասիկա լեզուաբանօրէն մեծ կարեւորութիւն ունի։

Պատասխան բառն ալ բարդութիւն մըն է (պատ–ա–սխան), որուն առաջին մասը կը սերի pati էն. միջակայ ա տառը կարելի է իբր յօդակապ կամ բարեհնչութիւն (euphonie) ըմբռնել. երկրորդ մասը սխան նոյն է պարսկերէն սուխան (խօսք) բառին հետ. հետեւաբար պատասխան = *բադասխան կը նշանակէ խօսակցութիւն փոխարէն, երկուստեք։

Հաւանական կը համարինք թէ սխան և պարսկերէն սուխան առնչութիւն ունենան սանսկրիտ çans արմատին հետ և որուն ռնգական ն փոխուած է լ ի հայ. խաւս (խօսիլ) բառին մէջ։ Ç գրին խ ի ձայնափոխման օրինակ ճեխ–իլ (սանսկրիտ և զենտերէն naç[1])։ Պատասխան բառը ԺԲ. և ԺԳ. դարերու մատենագրութեան մէջ գործածուած է պացխուն ձեւով (Սմբատ սպարապետ)։

2. ՄԱՐՁԵԼ

Այս բառը շփել նշանակութեամբ և իբր հոմանիշ անուլ (=ճմռել) գործածուած կը գտնենք Մխ. Հերացիի մօտ (ԺԲ. դար). ըստ Հ. Ս. Այտընեանի գործածուած կայ նաեւ Ե. դարու մէջ։

Մարձել բառը կրնայ համեմատուիլ սանսկրիտ marj արմատին հետ, որուն նախնական ձեւն է marg (քերել, քաղել). յունարէն ա·մէ'rgo (քաղել) կամ ա·մէ'lgo (կթել) լատ. mulgere. ըստ Հ. Տէրվիշեանի մերկ հայ. բառն ալ «հագուստը քերելով քաղելով հանուած» նշանակութեամբ յառաջ կու գայ marg ձեւէն (Հնդ. Նախալեզու. էջ 99)։

Նախալեզուին g ին փոխարէն, ինչպէս մարձել բառը, ձ ունի նաեւ ձեռն բառը զոր Հ. Տէրվիշեան կը համեմատէ ghar և սանսկրիտ har ձեւերուն հետ, թէեւ գեր–ի բառի մէջ գրեթէ անաղարտ պահուած կը համարի այդ նախալեզուեան ghar (բռնել, առնել) արմատը (էջ 80)։

Վերջապէս մարձել բառն ալ իբր քերել կամ շփել նշանակութեամբ, չի կրնար բաժնուիլ marg արմատէն։ Մեր ձեռքին ներքեւ ունեցած հայ բառարանները, ցաւալի է որ մարձել բառը չեն հիւրընկալած, թերեւս նկատելով զանի իբրեւ ռամիկ և գեղջուկ բառ, մինչդեռ Ֆրանսերէն frictionner (մարմինը շփել) բառին համեմատ աւելի [illegible] և հարազատ հայ բառ մըն է քան շփելը։ Մարձող և մարձումն աւելի արտայայտիչ են քան շփող և շփումը։

3. ԱՌԱՍՏԱՂ

Բառը կազմուած է առ-աստաղ ձեւով։ Վերջին մասը՝ աստաղ՝ կրնայ համեմատուիլ նախալեզուին sthag (ծածկել, պահել) ձեւին հետ։ Հնդեւրոպական բոլոր քոյր լեզուները պահած են այն արմատը առանց կամ նուազ նոյնութեամբ. սանսկրիտ sthag յուն. սթէ'go. լիթ. stegti. լատ. tegere (Տե՛ս Հնդ. Նախալեզու. էջ 112)։ Ինչպէս լատիներէնի, այնպէս հայերէնի մէջ նախագիր շշողը ինկած է բաֆ չ իլ, բաֆ ն ուլ, բաֆ-բաֆ եւն. բառերուն մէջ։

Սկզբնագիր շշողի անկումը սովորական է նաեւ սանսկրիտ լեզուի. ինչպէս spaç=paç (տեսնել) sian=tan (ձգել) եւն. համեմատել սքօղել=քօղ (ել)։

Ուրեմն առաստաղ բառը անջատուելով իր նախադաս առ նախդիրէն, կը պահէ իր մէջ արմատ մը որ բաւական ամբողջութեամբ կը պահէ իր նախնական վիճակը և մանաւանդ նշանակութիւնը, վասն զի առաստաղ կը կոչուի այն տախտակեայ ծածքը որ սենեակը կը գոցէ ներսէն։ Տանիքին և առաստաղին մէջ գտնուած միջոցը կը կոչուի ձեղուն։

Աստաղ արմատին սկզբնատառ ա ալ լոկ յենարան մը (svarabhakti) կամ բարեձայնութիւն մըն է։

Մանիսա Գ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

---

[1] Երբ Զրադաշտ անապատին մէջ քարայր մը քաշուեցաւ և Ահուրամազդայի ձեռքէն նուիրական Ավեստան ընդունելէն վերջ դուրս ելաւ, յաղթանակաւ վանեց ինչպէս ուրիշ դեւերու նոյնպէս Դրուժ Նասու դեւին յարձակումները։ Դրուժ Նասու էգ դեւերէն ամէնէն ահաւորն էր, ապականութեան և մահուան չար ոգին, որ դիակները կը լափէր ճանճի մը կերպարանքով։ Դրուժ նոյն է հայերէն դրուժ դրուժան դրժել բառերուն հետ. իսկ Նասու (Naçu) ապականութեան ոգին անունէն յառաջ եկած է ճեխ–իլ (ապականիլ) բառը։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՀԻՆԳ ՏԱՐՈՒԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՎՐԱՅ

Բ.

1896ի յունիսին սկիզբները վերջապէս դպրոցները կը վերաբացուին, և ուսուցիչները կը սկսին գործի։ Դպրոցները բացուեցան թէեւ, սակայն ի՛նչ ողբալի խառնակութիւն մը, բաբելոնական խառնակութիւն մը կը տիրէ այդ կրթական յարկերուն տակ։ Այս դրութեամբ. վարժարանները աւելի ախոռներու նմանութիւնը կը ներկայացնէին, քան կրթական յարկերու։ Եւ սակայն այս բոլորին հանդէպ, ժամանակաւոր Թաղ. Խորհուրդը նախապէս որ և է կարգադրութիւն կամ նորոգութիւն չէր ըրած, թէեւ վերջէն ալ բան մը ընելու բարեհաճութիւնը չունեցաւ, հակառակ ուսուցիչներուն ամենօրեայ իրաւացի դիտողութիւններուն։

Ասի. վարժարաններուն շէնքի և կահաւորումներուն նկատմամբ եղած դիտողութիւններն են։ Գալով ներքին բարոյական ուղղութեան և կրթական բաժնին, կը գուշակե՞ք որ նպաստաւոր բան մը կարենամ ըսել։ Ցաւալի և շատ տխուր տպաւորութիւններու պիտի ենթարկուէիր, սիրելի ընթերցող, եթէ դժբաղդութիւնը ունենայիր գոնէ անգամ մը, միայն մէկ անգամ, այցելել մեր այդ ժամանակուան «վարժարան» ըսուած յարկերը, անոնց մէջ, մխիթարական բան մը չգտնելէ զատ, ամէն բան այլանդակութեան և անկանոնութեան մէջ պիտի գտնէիր։ Կարգ, կանոն, ծրագիր, յայտագիր, կանոնաւոր դասախօսութիւն, մեթոտ և մանկավարժական դասագիրք եւն. եւն. բնաւ գոյութիւն չունէին այդ դպրոցներու, կամ աւելի ճիշդը, խամրոցներուն մէջ։ Բոլոր գործերն ու գործառնութիւնները արգահատելի և խեղճուկ դրութեան մը մատնուած՝ խառնափնդոր կերպարան մը կը ներկայացնէին դպրոցներու սեմէն ներս։

Ու այս բոլոր տխուր իրողութիւններուն հանդէպ, մեզի համար, ամէնէն աւելի ցաւալի պարագան այն էր, որ առաջնորդարանն ու օրուան Թաղ. Խորհուրդը, անհոգ և բոլորովին անտարբեր ընթացք մը ունէին կրթական խնդիրներու նկատմամբ։ Վարժարաններուն քայքայեալ վիճակը դիտելով՝ մատաղ սերունդին դաստիարակութեան ամէնէն մեծ և ամէնէն կարեւոր խնդրին վրայ խորհելն անգամ աւելորդ կը համարէին։

Կուգան արձակուրդի օրերը, սակայն այդ տարուան մէջ դպրոցները արձակուրդ չեն ունենար։ Կը շարունակուին սովորականին համեմատ, սակայն պէտք չէ մոռնալ թէ միշտ միեւնոյն դրութեամբ և ընթացքով։

Ուսուցիչները՝ դժգոհ իրերու այս վիճակէն՝ կը սկսին այլ և այլ դիտողութիւններով Թաղ. Խորհուրդին ուշադրութիւնը հրաւիրել վարժարաններուն վրայ։ Թաղ. Խորհուրդը, միանգամ ընդ միշտ, ուսուցիչներուն ձայները իր ականջէն կտրելու համար, կտրուկ ոճով մը կ'արձակէ իր վերջին վճիռը, բացարձակ կերպով կը յայտարարէ թէ՝ «Մենք դպրոց բացեր ենք չէ թէ տղոց կրթութիւն և դաստիարակութիւն տալու համար, այլ զանոնք փողոցներէն և շուկայի անկիւններէն կտրելու համար, մենք ձեզմէն աշխատութիւն և արդիւնք չենք պահանջեր, գացէք ինչպէս որ գիտէք այնպէս ըրէք, ալ ուրիշ անգամ դպրոցներու վրայով մեզի բաներ չխօսի՛ք»։ Այս յայտարարութեան վրայ, ուսուցիչները Թաղ. Խորհուրդէն յոյսերնին կտրելով կ'երթան իրենց գործին։ Այս կերպով կ'անցնին մէկ-երկու ամիսներ ալ։ Ուսուցիչները թողելով Թաղ. Խորհուրդը, կը դիմեն առաջնորդարան, բայց միեւնոյն անհաճոյ պատասխանները կ'ընդունին։ Հոս ուսուցիչներ, տեսնելով որ դպրոցները տէր տիրական չունին, և իրենցմէ հաշիւ ու համար պահանջող ոչ ոք կայ մէջտեղ, կը սկսին իրենք ալ իրենց կարգին շահագործել դպրոցը, մատաղ սերունդին դաստիարակութեան ամէնէն նուիրական խնդիրը, խաղալիք դարձնել իրենց պախարակելի ընթացքին և միշտ քննադատելի շահատակութիւններուն։ Ուսուցիչներէն ոմանք, որ կրթական ճշմարիտ պաշտօնեաներու յատկութիւններով և բարեմասնութիւններով օժտուած էին, դիտելով վարժարաններուն և անոնց մէջ պաշտօնավարող ուսուցիչներուն այս [illegible] ընթացքները, չեն կրնար համբերել, կրկին և կրկին անգամներ կը դիմեն առաջնորդարան, պարզելով վարժարաններուն կացութիւնը, բարեփոխութիւններ և հիմնական կարգադրութիւններ կը պահանջեն։ Տեղապահը, իրեն դիմող ուսուցիչներուն, համոզողական խօսքերով, կը յայտարարէ թէ՝ առայժմ դպրոցներու վրայ խորհելու ժամանակ չունինք, կրթական խնդիրներէն շատ աւելի առաջ և շատ աւելի կարեւոր է աղքատներուն խնդիրը, մեր պարտականութիւնն է ամէնէն առաջ աղքատները խնամել։ Տեղապահին այս խօսքերով, սակայն դիմումները չեն վերջանար։ Շարուր, միշտ կը յաճախէ Առաջնորդարան, կը բացատրէ կրթական խնդրոյն ցաւալի դրութեան մէջ գտնուիլը, վերջնական ու հիմնական կարգադրութիւններ կը պահանջէ։ Առաջ. Տեղապահը տեսնելով որ Շարուրին դիտողութիւնները իրաւացի են ամէն կերպով, վերջապէս կը խոստանայ գոհացում տալ անոր պահանջումներուն։ Այս պարագային, ուսուցիչները կը հրաւիրուին Առաջնորդարան, պէտք եղած յորդորները, պատուէրները կը տրուին անոնց։ Գործերը քիչ մը կանոնաւորութեան մէջ կը մտնեն, ուսուցչութիւնը քիչ շատ համերաշխութեամբ և նոր եռանդով կը սկսի գործի։ Ու այսպէս, քիչ մը խաղաղ և հանդարտ վիճակով կը շարունակուին դպրոցական գործերը։ Գեղեցիկ ձեռնարկութեամբ մը, եօթնասուն կտոր չափ գիրքեր պարունակող համեստ մատենադարան մըն ալ կը հաստատուի դպրոցին համար։ Գիրքերէն զատ, մատենադարանը քիչ մըն ալ դրամ կ'ունենայ։

Սակայն կը ցաւինք յայտնել, որ այս վիճակը երկար չտեւեց։ Հազիւ հինգ-վեց ամիս շարունակուելէ վերջ, վարժարանները նորէն ենթարկուեցան իրենց նախկին ողբալի կացութեան։ Իրենց շահամոլութեամբ և գծուծ նկատումներով հանրածանօթ, երկու տգէտ և ապիկար ուսուցիչներ անիրաւաբար և ստորին միջոցներով, ասոր անոր հակառակելով, շարութեան որոմը սերմանեցին ուսուցչական խումբին մէջ, խանգարեցին, քայքայեցին վարժարաններուն կարգն ու սարքը, և ուսուցչական մարմնին համերաշխութիւնը։ Ու այսպէսով կրթական բոլոր գործերը տակնու վրայ եղան։

Այդ երկու շնորհանակ ուսուցիչները, —եթէ երբեք ներելի է, ուսուցիչ անունը տալ այսպիսիներուն,— իրենց զանազան տեսակ շահատակութիւններով ապականեցին վարժարաններուն մթնոլորտը, ու դեռ ասով ալ չբաւականանալով՝ դպրոցին մատենադարանն ալ տակն ու վրայ ըրին, ամենայն անխղճութեամբ կուլ տուին անոր գիրքերն ու դրամներն ալ։ Անցնինք ուրիշ կէտի մը։ Ազգ. Պատրիարքարանէն սնտուկ մը այլ և այլ դասագիրքեր ղրկուած էր տեղւոյս Ա-

---

—)(166)(—

ԺՕՐԺ ՓՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ՎԵՐՋԱԲԱՆ

Հանրի չկրցաւ իր զարմանքը զսպել. սակայն առանց բառ մը ըսելու հաղորդապետին երկնցուց զայն, որ առնելով հետեւեալ տողերը կարդաց.

«Ռօ՛ուլ,

Երէկ գիշերուան դէպքէն յետոյ գիտեմ թէ ամէն ինչ լմնցած է մեր միջեւ։ Ձեր կինը չպիտի ըլլամ երբեք։ Ձեր տուած խոստումը կը վերադարձնեմ ձեզի։ Պատճառ մը փնտռեցէք. թերեւս ես կարենամ գտնել։ Ջանացէք հաւատալ ինծի, և սակայն ձեզի համար ուզեցի այդ ոճիրը գործել. ձեզի համար միայն ուզեցի լորտ Արթիւրի հարստութիւնը յափշտակել։ Ներեցէք ինծի և մոռցէք զիս։ Ես միշտ պիտի սիրեմ ձեզ։ Իմ կեանքս կորսուած է ալ, միայն կը խնդրեմ որ մօրս բան մը չըսէք, որովհետեւ իր աղջկան անպատուութեան վրայ չի կրնար ապրիլ։

ԿՐԱՍ

Հաղորդապետը, այս նամակը կարդալէ յետոյ, որ արդէն ընթերցողին ծանօթ է, պահ մը լուռ մնաց, ու քիչ մը ետքը ըսաւ.

— Պէտք չէ Ռաուլի յանձնել այս նամակը։

—Ինչո՞ւ համար, քանի որ իրեն ուղղուած է, պէտք է տալ, պատասխանեց Հանրի։

—Որովհետեւ, ինչպէս գիտենք արդէն, անիկա չպիտի ուզէ գործածել այս նամակը։ Մինչ մեր պարտականութիւնն է անոր անմեղութեան ապացոյցը եղող այս թուղթը օգտակարապէս գործածել, քանի որ Նախախնամութիւնը մեր ձեռքը կը յանձնէ զայն։ Ո՛ եւ է մէկուն բան յայտնելու չէ այս նամակին մասին, զոր իմ քովս պիտի պահեմ։ Երկու օրէն ալ ոչինչ պիտի մնայ Զարլի դարձնելի զըրպարտութիւններէն։

Հիմա բացատրենք թէ Սանկա Միթա ի՛նչպէս ձեռք անցուցած էր այդ նամակը և լուսանկարը։ Սանկա Միթա գիտէր թէ իր աղջկան լուսանկարը Ռաուլի քով կը գտնուէր. ուստի անտառին դաւադրութեան միջոցին, Ռաուլի նուաղումէն օգտուելով թղթապանակը յափշտակած էր անոր վրայէն, ուր կը գտնուէին նամակն ու լուսանկարը։

Այս նամակին երեւան ելլելէն երկու օր յետոյ՝ հաղորդապետը հետեւեալ երկտողը ուղղեց Ռաուլի.

«Սիրելի կոմս,

«Հաճեցէք այս իրիկուն Կրան Օթէլ գտնուիլ, ժամը ճիշդ տասնին։ Շատ կը խնդրեմ որ տիկին Գլէնեաք ալ ընկերանայ ձեզի։ Ձեզ չափազանց շահագրգռող գործի մը վրայ կը դառնայ խնդիրը։»

Որոշեալ ժամուն, Ռաուլ և Մայա-Նիամա Կրան Օթէլ գացին։ Ծառայ մը շքեղապէս կահաւորուած սրահ մը առաջնորդեց զանոնք։ Հաղորդապետը որ օրորոց աթոռի մը վրայ նստած էր, ոտքի ելլելով դիմաւորեց զանոնք։

—Սիրելի բարեկամս, ըսաւ, կրնաք երեւակայել թէ անհոգ գտնուեցայ ինծի յանձնած ձեր պաշտօնին նկատմամբ։

Մայա-Նիամա անձկութեամբ կը դիտէր Ռաուլը, որ հասկցաւ իր կնոջ յանդիմանանքը, և գորովալից խօսքերով ապահովցուց զայն։

—Բայց վստահ եղէք թէ բնաւ բարձի թողած չէի ըրած ինծի յանձնուած այդ փափուկ գործը, որ յաջողութեամբ աւարտած է և ձեզի նպաստաւոր կերպով։

Հաղորդապետը հազիւ թէ խօսքը վերջացուցած էր, երբ Զարլի Պլունդ տեղակալը սրահ մտաւ։ Այս վերջինը Ռաուլը հոն տեսնելուն պէս ուզեց ետ դառնալ և դուրս ելլել սրահէն, բայց հաղորդապետը դրան և Զարլիի միջեւ գտնուած միջոցը բռնելով՝ բռնադատեց զայն որ դուրս չելլէ, միեւնոյն ատեն հրաման տալով Պրիէնի, որ դրան ետեւ կեցած, լաւ հսկողութիւն կատարէ։

Վայրկեանին գոցեց դուռը և իր տեղը երթալով նստեցաւ, սենեակին մէջտեղը. նախ նշան ըրաւ Ռաուլի որ իր աջ կողմը նստի և Հանրիի, որ ձախ կողմը անցնի։

—Ընտանեկան դատաստան մըն է ասիկա, և կը յուսամ թէ շատ զուարթ պիտի ըլլայ, մրմնջեց Հանրի։

Զարլի Պլունդ շուարած սրահին մէջտեղը կանգ առած էր։ Հաղորդապետը անոր ներկայութիւնը չտեսնել ձեւացնելով անտարբեր նստած էր։ Զարլի որոշեց ինք խօսք բանալ։

—Պարոն, ի՞նչ պիտի ըսէք ինծի, ըսաւ տեղակալը։

Հաղորդապետը անոր խօսքը ընդմիջեց.

—Հաղորդապետ կոչեցէք զիս, քանի որ չեմ դադրած ձեր պետը ըլլալէ։

—Զինուորական ծառայութեան մէջ չեմ գտնուիր հիմա, որով իրաւունք ունիմ հարցնելու ձեզ թէ ի՞նչու համար այս ծուղակին մէջ ձգեցիք զիս։

(Շարունակելի)

ռաջնորդարանը, ձրիաբար աղքատիկ ուսանողներուն բաշխուելու համար։ Այդ գրքերը յանձնուեցան, վերը յիշուած այդ երկու ուսուցիչներուն մէկին, որուն անունը կը խնդրէ հրապարակելու։ Առաջնորդարանի որոշումով այդ գրքերը, աղքատիկ ուսանողներուն ձրի պիտի բաշխուէին, իսկ նիւթական կարողութիւն ունեցողներուն ալ դրամով պիտի ծախուէին։ Գրքերը բաշխուեցան ու ծախուեցան։ Ծախուածներուն գումարը անցաւ ծախող ուսուցչին կոկորդը։ Շիշակը, մեր մարդուկը, իր մօր կաթին պէս կերաւ ու մարսեց այդ դրամներն ալ, ինչպէս որ մարսած էր միւս բոլոր չահատակութիւններուն արդիւնքը։ Առժ. Տեղապահը, այդ ուսուցչին թէեւ քանի մը անգամ պահանջեց Պատրիարքարանէն եկած գրքերուն դրամը, սակայն տեսնելով որ բան մը չի բռնուիր, հալալ ընելով՝ շնորհեց անոր։ Կրնայ առարկուիլ թէ թո՛ղ ամսականները վար դրուէին, սա ալ իր գիտնալիք բանն էր։

ՄԱՆՈՒԿ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Քաղաքական Լուրեր

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Բրուսիոյ Խորհրդարանին նստաշրջանին փակումը. — Ֆոն Պիւլով կոմսին յայտարարութիւնը.—Նախարարական փոփոխութիւններ.— Քաղաքական կացութիւնը.—Պ. Ֆոն Միքէլի հրաժարականը. — Վիլհէլմ կայսրը։

Պերլին, 3 մայիս.—Բրուսիոյ Խորհրդարանին երկու ժողովներուն հաւաքական մէկ նիստին մէջ նախագահ Ֆոն Պիւլով կոմսը, կարդալէ ետքը Խորհրդարանին նստաշրջանին փակման վերաբերեալ հրամանագիրը, սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Այն ճառին մէջ որով, յանուն Ցին, Վեհ. Թագաւորին կողմէ փոխանորդաբար կատարեցի Բրուսիոյ Խորհրդարանին բացումը, դիտել տուի տեղ մը կը գրաւէր նաւարկելի ճամբաներու օրինագիծը։ Ելմտացոյցի վիճաբանութիւնները սկսած ատեն առիթէն օգտուեցայ յայտարարելու ձեզ թէ այդ օրինագիծը՝ ելմտացոյցին հետ՝ ձեր խորհրդակցութեանց գլխաւոր առարկան պիտի կազմէր. նաեւ մանաւորաբար ծանուցի թէ ծրագրեալ աշխատութիւնները Գերմանիոյ արեւելեան ու արեւմտեան նահանգներուն և ճարտարարուեստութեան ու երկրագործութեան օգտակար պիտի ըլլային, թէ ամէն կողմ բերքերու փոխանակութիւնը պիտի դիւրացնէին և թէ այդ ծրագրին հիմնական մէկ հանգամանքն էր փոխադարձ հաւասարութիւն մը տնտեսական տեսակէտով։ Այդ պատճառով է որ Բրուսիոյ նախարարութիւնը ջրանցքներու ընդլայնուած ծրագիրը պէտք է ամբողջութիւն մը նկատէ՝ որուն որ և է գլխաւոր մասերը կարելի չէ անջատել՝ առանց վնասելու տնտեսական կարեւոր շահերու. Երեսփ. ժողովին յանձնաժողովին մէջ կատարուած խորհրդակցութեանց ընթացքէն ետքը, արքայական կառավարութիւնը ցաւ ի սիրտ յանգեցաւ սա համոզման թէ առ այժմ անկարելի է ձեռք բերել նախապէս կարծուած համաձայնութիւնը ջրանցքներու այդ ծրագրին նկատմամբ։ Արքայական կառավարութիւնը կարելի չի նկատեր որ այդ ծրագրին վերաբերեալ վիճաբանութեանց շարունակութիւնը արդիւնաւոր ըլլայ. հետեւաբար չի կրնար աջակցիլ այդ առարկին վիճաբանութեանց շարունակութեանը։ Վեհափառին կողմէ ինծի տրուած հրամանին համաձայն փակեալ կը հռչակեմ Խորհրդարանին նստաշրջանը։»

Ասոր վրայ ատենապետ Պ. Ֆոն Քրօխեր «Կեցցէ՛ կայսրը» գոչեց և ատեանը փակուեցաւ։ Բոլոր նախարարները նաեւ Պ. Ֆոն Միքէլ ներկայ էին այդ նիստին որ վեց վայրկեան տեւեց։ Այդ պարագաները քաղաքական տագնապի մը յառաջաբանը կը կազմեն, որուն ծանրութեան աստիճանը կարելի չէ տակաւին ճշդել։ Կացութիւնը շատ պարզ է։ Բրուսիոյ կառավարութիւնը՝ այսինքն կայսրը՝ կարծած էր թէ Բրուսիոյ Խորհրդարանին երկու ժողովները պիտի ընդունէին օրինագիծը մեծ ջրանցքներուն՝ որուն գործադրութիւնը անհրաժեշտ կը նկատուի հիւսիսային Գերմանիոյ տնտեսական զարգացմանը համար։ Բրուսիոյ Խորհրդարանին պահպանողական և հողագործական մեծամասնութիւնը չուզեց խօսք մտիկ ընել, այնպէս կը նկատէ թէ ծրագրեալ ջրանցքները աւելի ճարտարարուեստութիւնը և վաճառականութիւնը պիտի դիւրացնեն ի վնաս երկրագործական շահերուն՝ զորս կը ներկայացնեն այդ կուսակցութիւնները։ Այդ պատճառով Բրուսիոյ մեծ կալուածատէրերը անխուսափելի միացին, նոյն իսկ նախարարապետին այն փոխարինիչ խոստումներուն դէմ թէ մաքսային սակացոյցերը պիտի բարձրացուէին։ Ծրագիրը, վերջին անգամ կրած բարեփոխումներուն հակառակ, երկրորդ անգամ անյաջողութեան պիտի դատապարտուէր, երբ կառավարութիւնը որոշեց վիճաբանութիւնները ընդհատել՝ Խորհրդարանին նստաշրջանը փակող հրամանագիրով մը։ Ատիկա առաջ ձախողուած մըն էր Բրուսիոյ դահլիճին և մանաւանդ ելմտական նախարար Պ. Ֆոն Միքէլի համար՝ որ շատ սերտիւ փարած էր այդ ծրագրին որ քիչ մը իր հեղինակութիւնն ալ է։ Այսօր զրոյց կար թէ նախարարութիւնը վերակազմուելուն պէս Խորհրդարանը պիտի լուծուի։

Պերլին, 3 մայիս.—(Թայմզի հեռագիր).— Լրագիրները իրարմէ տարբեր կերպով կը խօսին Բրուսիոյ Խորհրդարանին նստաշրջանին փակման վրայ։ Պահպանողականները ու հողագործականները իրաւամբ յաղթանակ մը կը նկատեն զայն։ Կացութիւնը կարելի է սապէս ամփոփել.— Բրուսիոյ մէջ՝ առանց պահպանողականներուն և ամբողջ Գերմանիոյ մէջ ալ առանց կղերական կուսակցութեան, կարելի չէ գործերը վարել։ Տեղական վարչութիւնը բոլորովին բարենորոգելով կարելի պիտի ըլլար ժամանակ մը ետքը լուծել Խորհրդարանը և ընտրողներէն հողագործներու հակառակ մեծամասնութիւն մը ձեռք բերել, բայց կղերական կուսակցութիւնը յարմար դատեց միանալ պահպանողականներուն, վասն զի իրենց ազդեցութիւնը բոլորովին պիտի կորսուէր, եթէ նախարարութիւնը յաջողէր մեծամասնութիւն մը շահիլ առեւտրական ու մտաւորական դասակարգէն։ Կղերական կուսակցութիւնը պիտի չկրնար աջակողմի և ձախակողմի մէջտեղը նժարը հաւասարակշռել և այդ կերպով անհրաժեշտ տարր մը ըլլալ նախարարութեան։ Կղերական կուսակցութեան մասնակցութիւնը պահպանողականներու յաղթանակին, այն տեսակ տեսարան մըն է որ գրեթէ միշտ գրգռած է՝ յառաջդիմութեան և լուսաւորութեան կուսակից Գերմաններու մեծ մասին քաղաքական քննադատ խիղճը։ Բայց տարուէ տարի մտաւորական ու յառաջդիմական միջավայրերը հետզհետէ աւելի կը հեռանան քաղաքականութենէ։ Հանրապետական ընկերվարականները անգործ չեն մնար, բայց ասոնք շատ չափազանցեցին անոնց զօրութիւնը։ Պիէրնսընի «մարդկային կարողութենէն վեր» թատերախաղին յիմարին պէս ընկերվարական հանրապետականութիւնը քաղաքական ու ընկերական միջավայրին վտանգաւոր մէկ բերքն է. ատիկա պատճառէն աւելի չարիքին ախտանիշն է, ո՛ւր միայն որ դարմանը ըլլայ։ Ուրեմն այդ ձախողումէն ետքը փոփոխութիւն մը պիտի կատարուի նախարարութեան մէջ. Ֆոն Միքէլ ծերունի տնտեսագէտը քիչ ատենէն պիտի հեռանայ և հրաժարականը արդէն ներկայացուած է, Երկրագործական նախարար Պ. Համմէրշթայն ալ հրաժարեցաւ. իր պաշտօնակիցին սատարն էր։ Առեւտրական նախարար Պ. Պրէֆէլտ ալ կը չուէ առանց պատճառ մը գտնելու, ուրիշ բան է եթէ ինք ալ ձանձրացած է իր միւս պաշտօնակիցներուն պէս՝ որոնք սակայն տեղերնուն չեն երերար։ Օտարներու համար կարեւոր կէտը այն է թէ այդ տագնապը ի՛նչ հետեւանք պիտի ունենայ Ֆոն Պիւլով կոմսին կացութեանը վրայ։ Կ'երեւայ թէ նախարարապետը կրցած է պահել թէ՛ կայսեր և թէ հողագործականներուն վստահութիւնը, և կը կարծուի որ կրնայ պիտի ըլլայ արգիլել այդ վերջինները որ եւ է ազդեցութիւն բանեցնելէ արտաքին քաղաքականութեան վրայ։ Վիլհելմ կայսրը, հողագործական կուսակցութեան Պ. Ֆոն Եակովը Բոլլէնի կուսակալ անուանելէ առաջ, զայն պալատ հրաւիրեր է, պահպանողականներու անպատշաճ ընթացքին վրայ երկարօրէն խօսեր և վերջապէս ծանուցեր է անուանումը։ Պահպանողականները ատկէ հանած են յուսացուած եզրակացութիւնը։ Ջրանցքին հակառակորդները կը յուսան թէ այդ ծրագիրը ալ ևս ջուրը ինկած է եթէ ոչ բոլորովին, գէթ երկար ատենի համար։

Պերլին.— Երբ ելմտական նախարար Պ. Ֆոն Միքէլի հրաժարականը սակարանին մէջ իմացուեցաւ, սակարանի բոլոր գործակալները երեք անգամ «հուռրա» գոչեցին։ Բաց ի պահպանողականներէն, միւս բոլոր կուսակցութեանց թերթերը փրկութիւն մը կը նկատեն Պ. Ֆոն Միքէլի հրաժարիլը։ Թակեպլաթ խոստովանելով հանդերձ անոր ելմտական կարողութիւնները, կ'ըսէ թէ նկարագիր տէր չէր։

—Վիլհելմ կայսրը առաւօտ ուշքէ անցուց զինուորները Թէմբէլհոֆէրին մարզարանին մէջ և կէս օրին քաղաք դարձաւ։ Իրիկուան մասնաւոր կառախումբով Շլիթ գնաց՝ Հէսէ-Նասաուի նահանգին մէջ։

ՖՐԱՆՍԱ

Ռուսիոյ կայսրուհիին նուէրը.— Վիքթորիա թագուհին.— Օդապարիկ մը.— Ալֆրէտ Տրէյֆիւսի գիրքը։

Բարիզ, 4 մայիս.— Հազիւ թէ Պ. Տէլքասէ Բեթերսպուրկէն վերադարձած է, Ռուսիոյ Աղեքսանդրա Ֆէոտորովնա կայսրուհին կը մտածէ Ֆրանսայի աղջիկներուն ղրկել նուէր մը որ միանգամայն յիշատակ մըն է։ 1900ի Արուեստահանդէսը այցելողները սքանչացած էին Ինվալիտի մէջ ապակեդարանի մը վրայ՝ որ արուեստագիտական մեծ արժէք մը ունէր և խիստ թանկագին նիւթերէ շինուած։ Ատոր մէջ ցուցադրուած էին կայսրուհիին ընդունած նուէրները՝ երբ տակաւին Հէսի դուքսի իշխանուհի էր։ Այդ սքանչելի ապակեդարանը շինուած էր նոյն իսկ կայսրուհւոյն կողմէ պատրաստուած գծագրութեան մը համաձայն։ Այդ ապակեդարանը հիմա Ֆրանսայի կը վերադարձուի՝ իբրեւ նուէր Պատուոյ Լէգէոնի հաստատութեանց ուսանողուհիներուն։ Աղեքսանդրա Ֆէոտորովնա կայսրուհին բնականաբար վերցուցած է իր անձին վերաբերեալ առարկաները, բայց անոնց տեղ ուրիշ նուէրներ դրած է որոնք այդ աղջիկներուն պիտի բաշխուին։ Կայսրուհին ուզած է նաեւ իր բուռն համակրութեան մէկ հաւաստիքը տալ դեռատի Ֆրանսուհիներուն, որոնք երկրին ծառայութեան մէջ պատուանշան շահող զինուորներու աղջիկներն են։ Կայսերական նուէրը քիչ ատենէն պիտի յանձնուի Պատուոյ Լէգէոնի Խորհուրդին նախագահին։ Ապակեդարանին ու նուէրներուն յանձնումը, կայսրուհիին փափաքին համաձայն, պիտի կատարուի Սէն-Ժէրմէնի անտառին կեդրոնը Լօժերու տունին մէջ։ Այդ կերպով համակրական աւելի մտերմական կապ մը, գրեթէ ընտանեկան, դեռատի Ֆրանսուհիները կը միացնէ Ռուսիոյ կայսրուհիին։

—Ֆրանսացիներն ալ նուէրներ ղրկած են Լոնտոնի Լորտ-Քաղաքապետին՝ Վիքթորիա թագուհիին համար կանգնուելիք յիշատակարանին ծախքերուն մասնակցելու համար։ Նուիրատուներուն մէջ կան Քոնթուառ տ'Էսքոնթ, Քրէտի Լիոնէ, Սոսիէթէ Ժէնէրալ և Քրէտի Ինտիւսթրիէլ և Քոմմէրսիալ սեղանաւորական հաստատութիւնները՝ որոնք բաւական կարեւոր գումարներ ղրկած են։

—Էքօ տը Բարի հանգանակութիւն մը ձեռնարկած է նպաստելու Պարոն տը լա Վոլի, որ օդապարիկ մը պիտի շինէ Միջերկրականը անցնելու համար։ Հանգանակութեան առաջին ցուցակը հասած է եօթը հազար ֆր.ի։

—Վաղը պիտի հրատարակուի Ալֆրէտ Տրէյֆիւսի գիրքը «Կեանքէս հինգ տարի»։ Լրագիրները քաղուածներ կը հրատարակեն, սակայն մինչեւ հիմա գիտցուած բաներ՝ միայն կը պարունակեն։ Իր աստիճանազրկութեան արարողութեան նկարագրութիւնը շատ սրտայոյզ է, ինչպէս Սատանայի կղզիին մէջ անցուցած օրերը։ Ալֆրէտ Տրէյֆիւս նոյն կղզիին մէջ իր գրած օրագրութեան քանի մը էջերը կը հրատարակէ։ Այդ օրագրութիւնները գրուած են թուղթերու և ստորագրուած թուղթերու վրայ։ Տրէյֆիւս բան մը չի յայտներ Ռէնի դատավարութեան միջոցին կատարուած բանակցութիւններուն վրայ։ Կ'ըսէ թէ մեծապէս ուրախացեր է վճռաբեկ ատեանին որոշումը իմացած ատեն։ «Կը կարծէի թէ, կ'ըսէ, ամէն բան պիտի վերջանայ և թէ պարզ ձեւակերպութիւն մը միայն պիտի կատարուի։ Ո՛րքան զարմացայ, ապշեցայ, տխրեցայ ու ցաւեցայ, երբ ծննդավայրս կը վերադառնայի, կը կարծէի թէ արդարութեան ու ճշմարտութեան համերաշխ ոգիով միացած և դատական սոսկալի սխալի մը վերջը տալու փափաքող մարդիկ պիտի գտնեմ։ Անձկալից դէմքեր և Ֆիզիքական ցաւեր միայն կը գտնէի որոնք կ'աւելնային իմ բարոյական վիշտիս վրայ։»

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Գերմանիա Ամերիկայի մէջ.—Ածուխի կայաններ.— Արտասովոր գործունէութիւն Նիւ-Եորքի սակարանին մէջ.— Պ. Մաք Քինլիի ուղեւորութիւնը.— Զաւեշտալի իրողութիւն մը։

Թրինիթէ կղզիէն առնուած սա լուրը թէ գերմանական յածանաւ մը հետազօտութիւն կը կատարէ Վէնէզուէլայի Մարկարիթա կղզիին ծովեզրին վրայ, բաւական յուզում առաջ բերած է Ուաշինկթընի մէջ։ Զրոյց կը շրջի թէ Գերմանիա մտադիր է ածուխի կայան մը հաստատել Վէնէզուէլայի ծովեզրին, Քարաքասի, Քարիպեանց և Բանամայի ջրանցքին բանին վրայ տիրող կէտի մը վրայ։ Այս պատճառաւ Վէնէզուէլայի մէջ հաստատուած գերման վաճառականներ կը ջանան հողեր ձեռք ձգել կղզիին մէջ։ Մ. Նահանգաց ծովային նախարարութիւնը որոշեր է Բարթակօ ծոցին մէջ գտնել այնպիսի կէտ մը՝ որ կարելի ըլլայ ածուխի կայանի փոխել զայն, անտարակոյս Գերմաններուն ձեռք ձգած առաւելութիւնը հակակշռելու համար։ Ասով հանդերձ, ծովային պաշտօնարանը բնաւ պաշտօն չունի Մոնրէօյի վարդապետութիւնը բացատրելու, որ կը կարծուի թէ կրնայ գործադրուիլ այն պարագաներուն մէջ, երբ եւրոպական տէրութիւններ փորձեն ածուխի կայաններ հաստատել Մեքսիկայի ծոցին և Անթիլեանց ծովին մէջ։

—Մ. Նահանգաց մէջ կազմուած մեծ տաղագործական հսկայ սէնտիքաները մեծ ոգեւորութիւն ու շարժում առաջ բերած են Նիւ-Եորքի սակարանին մէջ։ Չինայի լուացարարներ ու վաճառականներ, և նոյն իսկ բազմաթիւ կիներ սակարանական շահադիտութիւններ կը կատարեն։ Սակարանի միջնորդները ու գործակալները չեն կրնար հասնիլ յաճախորդներու հրամաններուն, հակառակ իրենց բազմաթիւ պաշտօնեաներուն, որոնք գիշեր ցորեկ կ'աշխատին։

—Նախագահ Պ. Մաք Քինլի ընկերակցութեամբ իր կնոջ և դահլիճէն հինգ անդամներուն, արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի և իր կնոջ, այլեւայլ պաշտօնեաներու, հեռագրողներու, սղագրողներու և լրաբերներու, անցեալ երեքշաբթի օր մեկներ է Ուաշինկթընէն, վեց շաբթուան մեծ ուղեւորութիւն մը կատարելու համար Մ. Նահանգաց մէջ։ Այն մասնաւոր կառախումբը, որ Նախագահին յատկացուած է՝ վեց վակոններէ կը բաղկանայ, որոնցմէ մէկը՝ Նախագահին՝ շատ ճոխ կերպով յարդարուած է։ Նախագահը միշտ յարաբերութեան մէջ պիտի գտնուի Ուաշինկթընի հետ։ Այն տեղերը ուր հեռագրական կայան չգտնուի, Նախագահին հեռագրողները իրենք հեռագրական հաղորդակցութիւն պիտի կատարեն ճամբու վրայէն անցնող գիծին հետ։ Ամէն վայրկեան Նախագահը պիտի կրնայ կառախումբը կեցնել, լուրեր ստանալու և հրամաններ տալու ներքին և արտաքին քաղաքականութեան նկատմամբ։ Երկաթուղիի բոլոր ճամբաները քննուած ու նորոգուած են, մեքենավարները ու կառուղիները ընտրանօք առնուած են։ Նախագահը դէպ ի հարաւ պիտի ուղեւորի նախ. Լուիզիանայէն, Թեքսասէն անցնելով Սան Ֆրանսիսքօ պիտի երթայ, ուր պիտի նախագահէ Օհիօ զրահաւորին ծով իջուցման հանդէսին։ Ետոյ հիւսիսային նահանգները պիտի այցելէ, Պըֆֆալոյէն անցնելով, ուր ցուցահանդէս մը բացուած է այս օրերս։ Նախագահը քսան երեք նահանգ և երկու երկիր պիտի այցելէ։ Պ. Մաք Քինլիի մեկնելու պահուն որ և է ցոյց չեղաւ։ Նախագահը շատ քիչ բանախօսութիւն պիտի ընէ։

—Քանսաս նահանգին կառավարիչը՝ Պ. Սթանլի սաստիկ առաջ խոստացած էր արծաթէ մէյմէկ սկահակ նուիրել իր նահանգին մէջ երեք զաւակ մէկէն ծնող մայրերուն, ամէն նորածինի մէկ հատ։ Այս բարեմիտ կառավարիչը, որ կ'երեւայ թէ «Աճեցէք և բազմացարուք»ի պատուիրանքէն ներշնչուած էր, մէկ ամսուան միջոցին պարտաւորուեցաւ 21 արծաթէ սկահակ նուէր տալ եօթը բազմածին մայրերու։ Այս հաշուով տարին 250 սկահակ պիտի նուիրէ կառավարիչը, որ արդէն մամուլի մէջ ինկած է այս անակնկալ ծախքին համար։ Մ. Նահանգաց մէջ շատ ծաղր շարժած է այս զաւեշտալի իրողութիւնը, որ բաւական մեծ ծախքի մը դուռ բացած է նահանգին ելմտացոյցին մէջ։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Տոքդ. Մորիսընի հեռագիրը.— Հատուցումներու խնդիրը.— Ռուսիոյ առաջարկութիւնները.— Պ. տը Կիրսի մէկ նամակը.— Փոխառութիւն մը.— Մ. Նահանգները.— Քորէա։

Լոնտոն, 4 մայիս.—Թայմզ այսօրուան իր թիւին մէջ Բէքինի իր թղթակցին՝ Տոքդ. Մորիսընի հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ.

«Բէքինի ռուսական դեսպան Պ. տը Կիրս օտար դեսպաններու ելմտական յանձնաժողովին նամակ մը ղրկեց, ուր, տնտեսական տեսակէտով, կը թուէ առաւելութիւնները տէրութեանց հաւաքական մէկ երաշխաւորութեան՝ որով Չին պիտի կրնայ կարելի եղածին չափ նպաստաւոր պայմաններով փոխառութիւն մը կնքել՝ հատուցմանց վճարման յատկացնելու համար։ Պ. տը Կիրս այնպէս կը նկատէ թէ Չին, եթէ այդ տեսակ երաշխաւորութիւն մը ունենայ, 1500 միլիոն ֆր.ի հատուցումները վճարելու համար, 1750 միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը միայն պիտի կնքէ հարիւրին չորս կամ չորսուկէս տոկոսով։ Առանց այն երաշխաւորութեան, Չին եթէ նոյն իսկ յաջողի փոխառութեան մը կնքման, պիտի պարտաւորուի 2,112,500,000 ֆր. փոխ առնել հարիւրին եօթը տոկոսով։ Պ. տը Կիրս կը յայտարարէ թէ այն պարագային երբ, Մ. Նահանգաց առաջարկութեան համաձայն, հատուցմանց գումարը մէկ միլիառ դոլարի զեղչուի, Չին, երաշխաւորութիւն եթէ ըլլայ, 1075 միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը պիտի ընէ, մինչդեռ առանց երաշխաւորութեան, պիտի պարտաւորի հազար երեք հարիւր միլիոն ֆրանք փոխ առնել, Պ. տը Կիրս յետոյ կ'ըսէ թէ կարելի է 1750 ֆր.ի հարիւրին չորս տոկոսով փոխառութեան տոկոսը ու գլխավճարի գումարը ձեռք ձգել, դիմելով հասոյթներու այն չորս աղբիւրներուն՝ որոնց կ'ակնարկէ յանձնաժողովին տեղեկագիրը. Ա. Մաքսերը որոնց յաւելեալ մասը 3,500,000 թաէլ կ'ենթադրէ Պ. տը Կիրս. Բ. Ներքին մաքսերը որոնք երեք միլիոն թաէլ պիտի արտադրեն. Գ. Ներածման տուրքին վրայ հարիւրին հինգ յաւելուած մը որ մինչեւ երկուքուկէս միլիոն թաէլ պիտի արտադրէ. Դ. Հարիւրին տասը նոր յաւելուած մը ներածման տուրքին վրայ, ուրկէ տասը միլիոն թաէլ պիտի գոյանայ։ Այդ կերպով 19 միլիոն թաէլի աւելորդ գումար մը ձեռք պիտի բերուի որ բաւական պիտի ըլլայ փոխառութեան տոկոսին ու գլխավճարին հատուցման, 18,200,000 թաէլ։ Մաքսերու յաւելման տրամադրելի գումարին համար Պ. տը Կիրսի ցոյց տուած գումարը 2,300,000 թաէլ աւելի է իսկական քանակութենէն։ Բէքինի ռուսական դեսպանին նամակը շահեկան է սա տեսութեամբ որ կ'ապացուցանէ թէ Ռուսիա շատ փափաքող չէ միջամտել Չինու կայսերական հասոյթներուն, ինչպէս աղը զորս Չինացիները իբրեւ գրաւական մը յատկացուցած են կառերական հասոյթներուն, նաեւ ցորենը և Մանչուրիոյ թոչակները։ Միւս կողմէ Պ. տը Կիրսի նամակը ցոյց կու տայ թէ Ռուսիա պատրաստ է հատուցումները աւելի օտար ներածութեանց վաճառականութեան վրայ ծանրացնել, որոնց մէջ շահ մը չունի։ Ռուսիա նաեւ պատրաստ կ'երեւայ Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց հետ համախորհուրդ գործել՝ հատուցմանց գումարը զեղչելու խնդրին նկատմամբ, վասն զի յայտնի է թէ երբ կառավարութեանց կողմէ հաւաքական երաշխաւորութիւն մը հաստատուի, Ռուսիա ալ պիտի հաւանի բաւական մեծ զեղչ մը ընել հատուցմանց գումարին։

Նիւ-Եորք.— Պ. Հէյ բացակայ ըլլալով, արտաքին գործոց պաշտօնեաները շատ զգուշաւոր են չինական հատուցմանց խնդրին համար և չեն ուզեր հաւանիլ թէ տէրութիւնները համաձայնած ըլլան։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը կը պահանջէ որ Չինէն պահանջուելիք հատուցմանց գումարը 40 միլիոն անգլիական ոսկի ըլլայ, մինչդեռ Անգլիա 50 միլիոն կ'առաջարկէ։ Սակայն Նիւ-Եորք Թայմզ կ'ըսէ թէ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը վերջապէս պիտի հաւանի այն կարծեցեալ համաձայնութեան, որով 54 միլիոն ոսկիի գումար մը պիտի սահմանուի իբրեւ հատուցում։

Սէուլ.— Քորէայի կառավարութիւնը նորէն խնդիր ըրաւ մաքսատանց անգլիացի տնօրէնին հրաժարականը։ Անգլիոյ դեսպանը այդ մասին սպառնալական դիմումներ կ'ընէ։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զինուորական գործողութիւններ — Վարչական կազմակերպութիւն.— Զինուորական պատժական օրէնքը.— Քրիւկէր նախագահը։

Լոնտոն, 3 մայիս.— Բարէյլուսոյ Գրլուխէն մայիս 3 թուականով կը հեռագրեն թէ Պայինկթըն զօրավարը որ Պիէյքարոփի մօտերը կը գտնուի, ամէն օր ընդհարման մէջ է Պոէրներուն հետ։

Բաւրիէյա.— Հարթէպիսթ-Ֆոնթէյնի մօտ Պոէրներու կարեւոր համախմբման մը մասին լուր տրուած ըլլալով, Պայինկթըն զօրավարը, ապրիլ 27ին ամբողջ օրը ռմբակոծեց Պոէրներուն գրաւած դիրքերը և զանոնք վանեց։ Անգլիացի զօրավարը ուրիշ ընդհարում մը ունեցաւ Պոէրներուն հետ Լոր-Ֆոնթէյնի մէջ, ապրիլ 28ին։

Տուրպան.— Քոլվիլի զօրագունդը որ քանի մը օրէ ի վեր Հայտէլպէրկի մօտերը կեցած էր, ապրիլ 29ին, մշուշէն օգտուելով յանկարծ յարձակեցաւ Հանս Պոթայի պահակ բանակատեղին վրայ։ Պոէրները փախան՝ իրենց սայլերը, վիրաւորները և այլն Անգլիացիներուն ձեռքը թողելով։ Քանի մը հոգի ալ կորսնցուցին։ Անգլիացիներէն ութ հոգի սպաննուեցան։ Հայտէլպէրկի կամաւորները, ապրիլ 28ին, շրջակայ ագարակներէն 320 եզր ու տասը ձի գրաւեցին։

Բրէթորիա.— Ցայտաքարութիւններ հրատարակուեցան Թրանսվալի քաղաքային վարչութեան համար։ Եոհաննէսպուրկի, Պրէթորիայի և Քլերքստորփի մէջ քաղաքապահ զինուորներ կարգուեցան։ Հայտէլպէրկի և Սթանտէրթընի մէջ դատարաններ հաստատուեցան։

Լոնտոն.— Զինուորական պատժական օրէնքին վրայ սա յաւելումը եղաւ.— «Այն սպան կամ զինուորը որ թշնամիին առջեւ սպիտակ դրօշ պարզէ կամ անձնատուր ըլլալու որ և է նշան տայ, զինուորական ատեանի մը առջեւ պիտի դատուի, զինուորական օրէնքին 40րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն։»

Պրիւքսէլ.— Բըթի Պլէօ հաւանական կը դատէ որ Քրիւկէր նախագահը անպաշտօն կերպով Պրիւքսէլ երթայ մայիսի վերջերը, ներկայ գտնուելու իր թոռան Օր. Կուէթմանի ամուսնութեան՝ Թրանսվալի մէջ իտալացի կամաւորներու գնդապետ Ռիչիարտիի հետ։ Ամուսնութիւնը մայիս 20ին կամ 30ին պիտի կատարուի։

Նիւ-Եորք.— Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց պաշտօնարանը տեղեկութիւն առած ըլլալով որ Քրիւկէր նախագահը օգոստոսին Մ. Նահանգները պիտի այցելէ, պատասխանեց թէ սիրով պիտի ընդունի, բայց ոչ պաշտօնապէս։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անգլիոյ թագաւորին ներկայացած պատգամաւորութիւններ.— Իտալիոյ նաւատորմը.— Համակրական ցոյց.— Անկարգութիւն Լէմպէրկի մէջ.— Սպանիա.— Անգլիոյ պատերազմական նախարարին բանախօսութիւնը։

Անգլիոյ Էտուարտ Է. Թագաւորը տասներկուքի չափ պատուիրակութիւններ ընդունեց, որոնք երկրին այլեւայլ կողմերէն եկած էին, ուղերձներ մատուցանելու համար, իր գահակալութեան առթիւ։ Ատոնց մէջ կը գտնուէր հռոմէական կաթոլիկներու պատուիրակութիւն մը, իր գլուխը ունենալով Վոկանի կարտինալը, Ուէսթմինիսթըրի արքեպիսկոպոսը և Նորֆոլքի դուքսը։ Էտուարտ թագաւորը պատասխանելով հռոմէական կաթոլիկներու ուղերձին, գոհունակութիւն յայտնեց իրենց ուղղամտութեանը համար։ Նաեւ յայտարարեց թէ իր բոլոր ջանքերը պիտի ձգտին կրօնական ներողամտութեան, խաղաղութեան և բարի կամեցողութեան բարիքները պահպանելու երկրին բոլոր դասակարգերուն մէջ։ Թագաւորը նոյն իմաստով պատասխանեց հրեայ և երիցական պատուիրակութեանց.

—Իտալական Խորհրդարանին մէջ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ ծովային պաշտօնատան ելմտացոյցին և նաւային շինութեանց մասին ներկայացուած օրինագծին նկատմամբ։ Ծովային նախարար Պ. Մօրէն յայտարարեց թէ իտալական նաւատորմը թէեւ բազմացուած դիրքը չունի, բայց միշտ աջակցած է երկրին քաղաքականութեան, պաշտպանելով անոր ամբողջութիւնը։ Ծովային նախարարին ծրագիրը կ'առաջարկէ երկրին տնտեսական կարողութեան չափով նաւատորմ մը ունենալ, բաւ է որ նաւատորմներու թիւը ամբողջ և մեքենաները միշտ լաւ ըլլան։ Նախարարը, կառավարութեան անունով, կ'ընդունի Պ. Սոնինոյի բարեփոխման ծրագիրը։ Պ. Սոնինօ հաւանութիւն կը յայտնէ ծովային պաշտօնատան ելմտացոյցի մասին մինչեւ 1906 նախատեսուած գումարներուն և առեւտրական նաւերու շինութեան համար յատկացուած 121 միլիոն գումարին նկատմամբ։

—Վիէննայի մէջ ուսանողները հաւաքում մը ընելով, որուն շատ մը երեսփոխաններ մասնակցեցան, համակրական ուղերձներ քուէարկեցին ռուս ուսանողներուն նկատմամբ։ Էպէնպաղէն անուն երեսփոխան մը յայտարարեց թէ Թոլստոյի բանադրումը ապտակ մըն է եւրոպական քաղաքակրթութեան ուղղուած։

—Լէմպէրկի մէջ անկարգութիւններ ծագեր են։ 3000ի չափ գործաւորներ փողոցներէն անցնելով հաց և աշխատութիւն աղաղակեր են։ Իրենց ճամբուն վրայ գտնուած հացագործի խանութները կողոպտեր, և սրճարաններու ու վաճառատուներու ապակիները խորտակեր են։ Ոստիկանութիւնը հասնելով ցրուեր է զանոնք. բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուեր են։

—Պարսելոնայի մօտ գտնուող գիւղի մը բնակիչները վանքի մը վրայ յարձակեր և զայն քարոտելով շատ մը առարկաներ կողոպտեր են։ Բալմայի մէջ ալ նման ցոյցեր եղեր են Օկիւսթիններու վանքին դէմ։

—Անգլիոյ պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք բանախօսութիւն մը արտասանելով Կիլտֆորթի մէջ, սա կէտին վրայ շեշտեց թէ կարելի եղածին չափ շուտով պէտք է վերջ տալ հարաւ-ափրիկեան պատերազմին և անգլ. ազդեցութիւնը պահպանել ամբողջ աշխարհի վրայ։ «Եթէ Անգլիա, ըսաւ, պարտի իր կացութիւնը պահպանել առեւտրական և երկրակալական տեսակէտով կռիւներ պիտի մղէ Օրանժի, Եանկ Չէի և Ինտոսի վրայ։ Արդի պատերազմին փորձառութիւնը և ձեռնհաս անձերու կարծիքը չի կրնար արհամարհուիլ որ և է նախարարութեան կողմէ, բանակը վերակազմելու համար։ Կառավարութիւնը նախատեսելով հանդերձ արտասահմանի մէջ գործելու սահմանուած վեց զօրաբանակներու կազմակերպութիւնը, ամէն կառավարութենէն աւելին ըրած է. առով իրական և ոչ թէ տեսական կազմակերպութիւն առնուած պիտի ըլլայ բանակին։ Այս ծրագիրը այժմ կենդանի զինուորական մեծ հեղինակութեանց հաւանութեան արժանացած է. բանակը առանց յապաղման վերակազմելու որոշման վրայ նախարարութիւնը պիտի պնդէ, և կամ թէ պիտի իյնայ, բանակին հրամանատարին հետ. բայց չպիտի վարանի հարկ եղած վարկերը խնդրելու Երեսփ. Ժողովէն։»

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Ելմտական նախարարութեան Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ նոյն նախարարութեան նախորդ ընդհանուր հաշուակալ Զիհնի պէյ։

—Ռումէլի Պէյլէրպէյիի աստիճան տրուեցաւ բժշկական վարժարանին քաղաքային ճիւղին մանկաբարձութեան ուսուցիչ Մուսթաֆա Մինիֆ փաշային։ Միրիլիւմէրայի աստիճան՝ Ատաբազարի գաւառակին Ագրազար գիւղախումբը բնակող չէրքէզ ցեղապետ Քոչ պէյի։ Սանիէի երկրորդ աստիճան՝ Իզմիրի փաստաբաններէն Գալաճեան Տիգրան էֆ.ի։

—Էնկիւրիի նահանգին Սիվրիհիսար գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Էմրուդի գայմագամ Խայրի պէյ, փոխանակ Մուսթաֆա էֆ.ի, որ Էնկիւրիի Հիմանէ գաւառակը փոխադրուեցաւ։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ երեւելիներէն տեղւոյն թաղապետութեան նախագահ Հասան փաշային։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Թիֆլիզի բնակող օսմ. հպատակ Աղեքսանտր Իզոնմօ կոմսին։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ կրթական նախարարութեան քննիչ ժողովին անդամ Րէշիտ պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ նոյն ժողովին անդամ Շէհնալ պէյի եւ Վանայ նահանգին կրթական քննիչ Պէհճէթ էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ Սրվազի կուսակալ Հասան փաշայի կնոջ՝ Խայրիէ հանըմի։

ՍԱԼՕՆԻԿԻ նախորդ կուսակալ Հաճի Հասան փաշա երէկ մայրաքաղաքս գալով ուղղակի կայս. պալատ գնաց և իր հաւատարմական զգացմանց հաւաստիքը մատոյց։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍԷՆ կը հեռագրեն թէ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, մարդահամարի ձեռնարկուեր է՝ կուսակալին և զինուորական հրամանատարին ներկայութեանը։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Գոսովայի գաւառական թերթը հետեւեալը կը գրէ.— «Գարաթօվա գաւառակին Թըրնովա գիւղացի Իվան Տումաքէթ անուն չարագործը՝ նոյն գիւղացի Սթոյան, Արսոթօլ, Միլոշ, Թրայքօ, Սիմոն, Սրատօ ու Աթանաս անուն անձերը իր շուրջը հաւաքելով, տարիէ մը ի վեր հրձիգութիւն, գողութիւն, սպանութիւն և այլն կ'ընէր։ Սակայն մեր ստացած պաշտօնական տեղեկութեանց նայելով, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին ձեռք առնուած միջոցներով ատոնց ամէնքն ալ ձերբակալուեր և դատական պաշտօնեաներուն յանձնուեր են՝ օրէնքին տրամադրութեանցը ենթարկուելու համար։»

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ գաւառին Իտարէի ժողովը տեղեկագրած է ներքին գործոց նախարարութեան՝ գաղթական հրեայ վարակեալներու յատուկ ընդհանուր հիւանդանոց մը հաստատել Իսքիլիպէօրնեան գիւղաքաղաքին մէջ։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Աղեքսանդրիոյ մէջ երկուշաբթի օրը ժանտախտէ մահացու դէպք մը պատահած ըլլալով, առողջապահական Խորհուրդը իր երեկուան նիստին մէջ որոշեց քառասունըութ ժամուան քարանթինայի և ապախտահանութեան ենթարկել Աղեքսանդրիոյ ժամանումները։

—Պասրայի մէջ նոր դէպք չէ պատահած։

ԿԵՂԾ ԲԺԻՇԿՆԵՐ.—Պաշտօնական Ջեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ զինուորական վարժարաններու ընդհանուր վերատեսչութիւնը գրած է դատական ու ոստիկանութեան նախարարութիւններուն՝ օրէնքին տրամադրութեանը ենթարկել Կ. Պոլսոյ Թրամուէյի Ընկերութեան պաշտօնեաներէն Սիւլէյման էֆ.ն, որ առանց արտօնութեան բժշկութիւն և դեղագործութիւն կ'ընէ։ Այդ անձը վերջերս Սկիւտարի մէջ Սիւլէյման անուն մարդու մը դեղ տուեր և հիւանդը թունաւորուեր է։

—Նոյնպէս Պէշիքթաշի Բէօյ Իւէ Իմամզադէ փողոցին մէջ սափրիչ Արապ Եանքօ ալ օրէնքին տրամադրութեանը պիտի ենթարկուի, վասն զի հաստատուած է թէ առանց արտօնութեան բժշկութիւն, վիրաբուժութիւն և ատամնաբուժութիւն կ'ընէ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՄԱՔՍԱՏՈՒՆԸ.—Ճարտարապետ Պ. Վալըրի Ղալաթիոյ մաքսատան շէնքը քննելով հաստատեց թէ փլչելու վտանգ կը սպառնայ, և հետևաբար հարկ է անմիջական միջոցներ ձեռք առնել։

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍԸ ծովային նախարարութեան յանձնեց աղերսագիր մը, որով Իզմիրի վաճառականներէն Սիւլէյման Ջէքի ու Ծորճի էֆ.ները արտօնութիւն կը խնդրեն՝ Միջերկրականի եզերքներու ծովին տակ խուզարկութիւն կատարելու համար։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպանատունը տեղեկագրեր է արտաքին գործոց նախարարութեան թէ Գարա Աղաճ բնակող Աւստրիացի Սամուէլ Ավրամ Եարօ որ օտար երկիրներէ խոզակ բերելով մետաքսի կը վերածէ և յետոյ կ'արտածէ, արտածման պահուն ըստ օրինի ետ կ'առնէ եղեր նախապէս բերած խոզակներուն համար իբր վճարած մաքսին հարիւրին եօթը. բայց վերջերս Էտիրնէի մաքսատունը չէ ուզեր ետ տալ մաքսը այն խոզակներուն զորս Ֆիլիպէէ բերած, մետաքսի վերածած և յետոյ Միլան ղրկել ուզած էր։ Դեսպանատունը կը խնդրէր որ Էտիրնէի մաքսատունը առաջուան պէս ետ տայ մաքսին հարիւրին եօթը։ Արտաքին գործոց նախարարութիւնը գրեց մաքսային վերատեսչութեան, ըստ այնմ հարկ եղածը գործադրել։

ՃԻՏՏԷԻՆ մինչեւ հիմա երեսուն հազար ուխտաւորներ ճամբայ ելած են։ Հանրային առողջապահական կացութիւնը գոհացուցիչ է։

ՅՈՒՆԱՐԷՆ Նէա Էֆիմէրիս լրագիրը Տպագրական Տեսչութեան կողմէ անպայման կերպով դադարման դատապարտուեցաւ։

ՀԱՃԸՆԻ ԳԱՅՄԱԳԱՄԸ.—Իգդամ կ'իմանայ թէ Հաճընի գայմագամ Իսքէնտէր էֆ. զեղծումներ գործած ըլլալով, ձեռնհաս պաշտօնատանը գրեր է Ատանայի կուսակալութեան անոր նկատմամբ փութով քննութիւն կատարել և արդիւնքը տեղեկագրել։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Յունաց Պատրիարքական Տեղապահը, երէկ, Ատլիէի պաշտօնատանը գնաց և տեսակցեցաւ նախարար Ապտիւրրահման փաշայի հետ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.—Սէվաստոպոլէն երէկ Կ. Պոլիս ժամանեցին Կովկասցի ու Տաղստանցի չորս հարիւր խումբ գաղթականներ, որոնք Իզմիտի կողմերը ղրկուեցան՝ հոն բնակութիւն հաստատելու համար։

ՕՍՄ. ԱՐԺԷԹՂԹԵՐԸ.—Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ հետեւեալը կը գրէ.— «Բարիզի մէջ քանի մը օրէ ի վեր օսմ. արժէթղթերու գիները խիստ շատ կը բարձրանան։ Ատոր պատճառ կը համարուին այն զրոյցները թէ օսմ. կառավարութիւնը կարևոր կարգ մը մտադրութիւններ ունի։ Ատոնց մէկն է Հանրային Պարտքի վարչութեան եղած առաջարկութիւնը՝ թէ պատրաստ ունեցած գումարով օսմ. բազմաթիւ արժէթղթեր գնէ։ Աւստրիոյ Քրէտիթ Անշթալթ պանքային տնօրէն Պ. Պլում Կ. Պոլիս ուղեւորեցաւ և պիտի մասնակցի Հանրային Պարտքի վարչական Խորհրդին խորհրդակցութիւններուն։»

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նոր նախարար Զիւհտի փաշա ծանոյց Մալիէի բոլոր պաշտօնեաներուն փութով և անյապաղ կատարել գործառնութիւնները։ Զիւհտի փաշա այդ նպատակով ձեռնարկած է քննել բոլոր դիւաններուն գործառնութիւնները։

ՍԻԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն կիրակի օրուան թուականով թէ քանի մը օրէ ի վեր յորդառատ անձրեւ կը տեղայ. պահ մը կարկուտ ալ տեղացեր է։ Քանի մը գիւղերու մէջ անասուններ խեղդուեր են հեղեղներուն մէջ։ Ալի անուն հովիւ մը անյայտացած է։ Տեղական կառավարութիւնը պաշտօնեայ մը ղրկած է այդ հովիւը գտնելու և եղած վնասներու մասին քննութիւն կատարելու համար։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ.— Մօնիդէօռ կ'ըսէ թէ կիրակի օրը Յունաց պատրիարքական ընտրական ժողովին համար Կ. Պոլսոյ մէջ կատարուած ընտրութեանց արդիւնքէն այնպէս կ'երեւայ թէ Կ. Պոլսոյ թեմին երկու պատուիրակները՝ Տ. Եոաքիմի կուսակցութեան պիտի վերաբերին։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանատան նոր պահականաւը Չէռնօմօրեց Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց։ Տոնեց ալ Ռուսիա պիտի ուղեւորի։

ԱՆԱՍՆՈՑ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ.—Առողջապահական վարչութիւնը կը տեղեկագրէ թէ Մուստաֆայի Ֆէրէնքլի գիւղին արջառներուն մէջ ծաղկախտ երեւան ելած է որուն օրական 5—10 անասուններ զոհ կ'երթան։ Քիւչիւք Չէքմէճէի ոչխարներուն մէջ ծաղկախտ երեւան ելած է։ Կ. Պոլսոյ մէջ ալ ձիերու հիւանդութիւնը կը շարունակէ։

ԾԻՆՈՎԱՑԷՆ կը գրեն թէ, կ'ըսէ Սէրվէթ, օսմ. Մեսուտիէ զրահաւորին վերանորոգութիւնը մարտին վերջէն առաջ պիտի չաւարտի։ Անսալտօ գործարանը այդ պատճառով դրամական հատուցում մը պիտի ընէ օսմ. կառավարութեան։

ԿԵՂԾ ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄ ԵՒ ՊԱՆՔ ՏՈՄՍ.—Պուլկար լրագիրները կ'ըսեն թէ Ռուսճուգի մէջ ոստիկանութիւնը երեւան հաներ է կեղծ նամակադրոշմներ պատրաստող ընկերակցութիւն մը։

—Պէլկրատի մէջ ոստիկանութիւնը ձերբակալեր է վաշխի չարագործներու խումբ մը որ կեղծ պանքատոմսեր կը պատրաստէր։ Այդ պարագան երեւան հանող տպագրիչ մը հազար ֆր. պարգեւ մը ստացեր է Սերպիոյ պանքայէն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ մէջ, առջի գիշեր, պատահած հրդեհին համար Իգդամ կ'ըսէ թէ դիտմամբ հրկիզուած ըլլալու կասկածներ կան, վասն զի կրակը թէեւ քարիւղի վառարանի մը պայթելէն առաջ եկած է, սակայն սենեակին ամէն կողմերը միեւնոյն ժամանակ բռնկեր են։ Նաեւ այրած ապարանքին կարասիները 500 ոսկիի ապահովագրուած էին զանազան Ընկերութիւններու. իսկ շէնքը 268 ոսկիի՝ օսմ. ապահովագրական Ընկերութեան։

ԿԱՐԵՒՈՐ ՊԱՀԱՆՋ ՄԸ.— Բժշկական ժողովը վաւերացուց կառավարութեան ախտին դարմանատան տնօրէնին կողմէ պատրաստուած հետեւեալ հրահանգը զոր կը փութանք արտատպել իբրեւ հանրային օգտին հետ վերաբերութիւն ունեցող կարեւոր խնդիր մը.— Ա. Երբ շուն մը, կատու մը կամ ուրիշ անասուն մը մարդ մը խածնէ, անասունը պէտք չէ սպաննել, այլ ողջ պահելով հսկողութեան ենթարկել կամ անասնաբոյժի մը յանձնել։ Բ. Անոնց վրայ կատաղութեան ախտանիշները հետեւեալներն են.— Անասունը կը փոխէ բնութիւնը. երբեմն շատ հեզ ու հանդարտ կ'ըլլայ և երբեմն ալ, գրեթէ յաճախ, անզուսպ կ'ըլլայ. ախորժակը աւելնալով գարշը կ'ուտէ. մարմինին անդամները և կզակները կ'անդամալուծուին. բերնէն լորձունք կը հոսի. ձայնը կը փոխուի։ Գ. Անասուն մը երբեմն մարդ մը խածնելէ չորս և կամ հինգ օր վերջը կատաղութեան ախտանիշները ցոյց կու տայ։ Խածնելէն տասը օր յետոյ ապրող անասունը կատաղութիւն չունի։ Դ. Մարդ մը երբ կատաղած և կամ կասկածելի անասունի մը կողմէ խածնուի, վէրքը պէտք է խարել կարելի եղածին չափ շուտով կամ եթէ գործիք չգտնուի, կրակի պէս կարմրած տաք երկաթով խարանել այրել։ Ե. Կատաղութիւնը միայն Բաստէօռեան դրութեամբ կը դարմանուի, այդ մասին կեղծ բժիշկներու և շառլաթաններու ըսածներուն բնաւ կարեւորութիւն պէտք չէ տալ։ Բաստէօռեան դրութեամբ դարմանումը բնաւ վտանգ չունի. եթէ չյաջողի ալ երբեք չի մեռցներ կատաղութեան ենթակայ չեղողները և այդ ախտը անոնց չի փոխանցեր։ Զ. Բաստէօռեան դարմանումը պէտք է կարելի եղածին չափ շուտով սկսի, այսինքն խածնուելէն մինչեւ մէկ շաբթու։ Բաստէօռի դրութեամբ դարմանումը՝ վէրքին ծանրութեան աստիճանին համեմատ՝ տասնըհինգէն քսան օր կը տեւէ և տասնըհինգ օր վերջը խածնուած մարդը կատաղութենէ կ'ազատի։ Եթէ ժամանակ անցնի, կրնայ ըլլալ որ դարմանման ազդեցութիւնը տակաւին չհասունցած ախտը երեւան գայ։ Ուստի ասոր համար է որ դարմանման պահուն երբ կատաղութեան ախտը երեւան գայ, պատասխանատուութիւնը ո'չ Բաստէօռեան դրութեան պէտք է վերագրել և ոչ ալ գործադրող բժիշկին։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Սիրքէճիի քարափին ետեւի կողմը Խանէճի Իպրահիմ սրճարանին մէջ Սոֆիացի Եօվէր անուն մարդ մը ինքզինքը կախելով անձնասպան եղաւ։ Այդ անձը սակէ առաջ Սոֆիայէն մայրաքաղաքս եկած, ժամանակ մը վերջը Էրզրում գացած և յետոյ Կ. Պոլիս դարձած էր։ Երկու տարիէ ի վեր հոս կը գտնուէր։ Նոյն սրճարանը կը պառկէր և երբեմն [illegible] բռնակցութիւն կ'ընէր։ Եօվէր ինքզինքը սրճարանին պատէն կախած էր մէջքի գօտիովը։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարելով հաստատեց թէ Եօվէր չքաւորութեան հետեւանքով վերջ տուած է իր կեանքին։

ԱՅԱՍ ՓԱՇԱՅԻ կողմը Ջէյնէպ անուն մարդ մը, առջի օրը, Թաշ Գըշլայի մօտ պարտէզ մը գացած ատեն, կատաղած շուն մը վրան յարձակեցաւ ու զայն խածաւ։

ՔՍԱԿԱՀԱՏ.—Տիրօնի Միքէլ անուն մարդ մը, երէկ, Ղալաթիոյ մէջ խանութէ մը քսակ մը գնած ատեն, քսակահատ մը շորթեց անոր դրամապանակը որ 10 ոսկիի մօտ գումար մը կը պարունակէր։ Ոստիկանութիւնը Ալի ու Մէհմէտ անուն երկու Պարսիկներ ձերբակալեց իբրեւ կասկածելի։

ՈՒՆԿԱՓԱՆԻ մեծ պողոտային վրայ, երէկ, վարձու կառք մը տապալեց Սէլիմ անուն սեւամորթ մը որ բեռ կը տանէր։ Սէլիմ գլխէն ու թեւերէն վիրաւորուեցաւ։

ՎԱԶՔԻ ՄՐՑՈՒՄ

Պ. Օրթէզ՝ որ անծանօթ մը չէ Պոլսեցիներուն համար՝ դարձեալ մայրաքաղաքս եկած է վազքի փորձեր ու մրցումներ կատարելու համար, այս անգամ նոր հակառակորդ մը.—Բարիզի վերջին Արուեստահանդէսի վազքի մրցումներուն մէջ յաղթական ելած և հեծանուորդներուն ու ձիաւորներուն ալ ասպարէզ կարդալով։ Այս բոլորը չեն կրնար մոռցնել տալ սակայն մեզի, թէ Փրանսացի «վազող»ը իր նախորդ այցելութեանը մէջ փառաւորապէս յաղթուեցաւ խեղճ Սըչան Օնէնէեանէն որ եթէ ողջ ըլլար՝ նորէն չպիտի քաշուէր ճակատելու Պ. Օրթէզի հետ, թէեւ անիկա հիմակ ալ «աշխարհի առաջին վազողը» կը հռչակէ ինքզինքը։

Ազգային Լուրեր

Էտիրնէէն կը գրեն մեզ, ապրիլ 23 թուակիր.— «Ներսէս եպիսկ. Ասլանեան շաբաթ օր Ներկայացաւ Վսեմ. Կուսակալին իր հետ ունենալով Տ. Արսէն քահանայ, առաջն. տեղապահ Էտիրնէի և Տ. Մամբրէ քահանայ, և ներկայացուց կայս. Պէրաթը ու Պատրիարքական յանձնարարագիրը։ Շաբաթ իրիկուն եկեղեցական արարողութեանց նախագահեց, երէկ ալ Ս. Պատարագ մատոյց, խօսելով գեղեցիկ քարոզ մը խուռն բազմութեան մը ներկայութեան։ Այս առթիւ յայտնեց իր շնորհակալութիւնը իրեն եղած համակրական ընդունելութեան համար։

«Երէկ առաւօտ Վսեմ. Կուսակալը իր Թիկնապահներէն մէկը Տ. Արսէն Հօր ղրկելով ճաշի հրաւիրեց Ներսէս Սրբազանը։ Սեղանին ներկայ գտնուեցան նաեւ Տ. Արսէն և Տ. Մամբրէ Հայրերը։ Բարեբախտ զուգադիպութեամբ սեղանին կը մասնակցէին նաեւ Տէֆթէրտարը՝ որ Սրբազանին Իզմիրէն ծանօթ է և Հասան Խայրի փաշա, Ռոտոսթոյի նախկին կառավարիչը։ Ներսէս Սրբազան վաղը առաւօտեան կառախումբով կը վերադառնայ Ռոտոսթօ, անկից ալ Չորլու երթալու համար, ուր կը կատարէ այս շաբթու Ս. Գէորգայ ուխտագնացութիւնը։

—Կրօնական ժողովը երէկ գումարուեցաւ Պատրիարքարանին մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս Արքեպիս. Յովհաննէսեանի։ Ժողովը ամուսնական խնդիրներու կարգադրութեամբ զբաղելէ ետքը ի մէջ այլոց հետեւեալ որոշումները տուաւ.— Էնկիւրիի առաջնորդական տեղապահ Պետրոս վարդապետ Ներկարարեան անդրոյն Խորէն քահանայի մասին կարգ մը գանգատներ ըրած և տնօրինութիւն խնդրած էր, ինչպէս նաեւ առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ ուզած էր։ Ժողովը յետ խորհրդակցութեան որոշեց կարեւոր զեկուցումը ընել տեղապահ Պետրոս վարդապետ Ներկարարեանի։ — Երզնկայի առաջնորդ Դանիէլ վարդապետ գրած էր Պատրիարքարան թէ երբեմն եկեղեցական Ածուէզեան Գարեգին անուն անձը Երզնկա հասած է, և հետեւաբար հրահանգ խնդրած էր թէ ի՞նչ ընթացք պէտք է բռնէ ինք յիշեալ Գարեգին Ածուէզեանի նկատմամբ։ Կրօնական ժողովը որոշեց Երզնկայի Առաջնորդին հաղորդել թէ յիշեալ անձը քանի որ սակէ առաջ արդէն իսկ կարգալոյծ հռչակուած է, հետեւաբար իբր աշխարհական ող կրնայ վարուիլ անոր հետ։ — Զարաւանտի առաջնորդական տեղապահ Մակար վարդապետ նպաստի գումար մը խնդրած ըլլալով, որոշուեցաւ Նպաստից Յանձնաժողովոյ նկատառման յանձնել սոյն խնդրանքը։ — Շուշայի Խորէն քահանան կը խնդրէ որ ուրիշ տեղ քահանայագործելու արտօնութիւն տրուի իրեն։ Ժողովը նկատելով որ Խորէն քահանայ Շուշայի եկեղեցւոյն վրայ ձեռնադրուած է, որոշեց գրել իրեն որ պէտք է Շուշա մնայ։ — Եգիպտոսի Առաջնորդ Տ. Յովսէփ եպիսկոպոս Այվազեան գրած էր Պատրիարքարան թէ՝ Ռաշէլ անուն հրէուհին, որ սակէ առաջ Հայ. Եկեղեցին ընդունած, բայց վերջերս դարձեալ իր նախկին կրօնքին վերադարձած էր, չուզեր իր զաւակը յանձնել։ Ժողովը որոշեց հարցնել Տ. Յովսէփ եպիսկոպոսէ թէ ի՞նչ պատճառաւ Ռաշէլ կը դժկամակի, քանի որ սակէ առաջ ինք էր որ պահանջած էր իր Հայ ամուսնոյն [illegible] իր զաւկին համար։ — Էնկիւրիէն Մկրտիչ Պիւլպիւլեան անուն ազգային մը Պալաթու Վահան քահանայի մէկ վկայագիրը ներկայացնելով, կը խնդրէր կրօնական ժողովէն որ դպրութեան վկայական տրուի իրեն։ Ժողովը նկատողութեան առաւ Վահան քահանայի վկայագիրը, և որոշեց տալ խնդրուած վկայականը։ — Ժողովը ասոնմէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը ամուսնական խնդիրներով։

—Նպաստից Յանձնաժողովը երէկ գումարուեցաւ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։ Ներկայ էին Տ. Վահրամ եպս. Մանկունի, Գրիգոր էֆ. Խորասան, Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան, Բարթող էֆ. Թէլեան և Միհրան էֆ. Աբրէեան։— Էնկիւրիի և Նորլըգարտի Թաղական Խորհուրդները խնդրած էին որ իրենց թաղերու մէկ քանի աղքատիկ աղջոց ալ հագուստ շինուի, կայսերական վերջին շնորհէն։ Որոշուեցաւ այս թաղերէն ալ հինգ աղջոց հագուստ պատրաստել տալ։ Նկատողութեան առնուեցաւ Սիսի որբանոցի Հոգաբարձութեան առաջարկը՝ որբանոցի ծխելիքի մը հաստատման համար, և 50 լիրայի դրամագլուխ մը սահմանուեցաւ։— Նոյնպէս ուշադրութեան առնուեցաւ մէկ քանի որբանոցներու Հոգաբարձութեանց կողմէ նոր արհեստարաններու համար եղած առաջարկներ, և որոշուեցաւ վերջնական տնօրինութիւն մը ընել առաջ ինչ ինչ բացատրութիւններ առնել։— Յանձնաժողովը տեղեկանալով որ Մշոյ Ս. Յովհաննու վանուց մէջ 32 որբեր կը գտնուին և սակայն նիւթական միջոցներու չգոյութեան պատճառաւ չպիտի կրնան նոյն որբերը ամբողջութեամբ պատսպարուիլ, որոշեց անոնցմէ 12ը [illegible] մասնաւոր բարերարներու պաշտպանութեան ներքեւ դնել, և այժմէն նոյն որբոց համար տարեկան 60 լիրայի նպաստ մը սահմանեց։

—Ս. Պատրիարքը վաղը շնորհաւորական այցելութեան պիտի երթայ ելմտական նոր նախարար Զիւհտի փաշայի։

—Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկոպոս Զամնեան երէկ Ազգ. Պատրիարքարան երթալով տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ս. Պատրիարքին հետ։ Ն. Սրբազնութիւնը նաեւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ ելմտական նախարար Զիւհտի փաշայի։

—Ստացանք «Օսմանեան Տաղաչափութիւն» անուն գրքոյկ մը, զոր պատրաստած է Արեւելքի համակրելի աշխատակից և թրքերէն լեզուի ծանօթ ուսուցիչ Ստեփան էֆ. Կուրտիկեան։ Թուրք գրականութեան հետեւողներուն համար յանձնարարելի և օգտակար գործ մըն է։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս ներկայիւս կը փութայ հրապարակաւ շնորհակալութիւն յայտնել «Ռօսիա» ապահովագրական Ընկերութեան Կ. Պոլսոյ գործակալութեան, որ հանգուցեալ Սարգիս էֆ. Երէցեանէ Հիւանդանոցիս կտակեալ և Եադգուլէի վերջին հրդեհէն հրկիզեալ տան 3450 Ֆրանքի ապահովագրեալ գումարն ամբողջապէս վճարած է Հիւանդանոցիս սնտուկին։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսթանթինոբըլ)

ԱՒՍՏՐԻԱ

ՎԻԷՆՆԱ, 7 մայիս.— Աւստրիոյ Երեսփ. ժողովը, երկար վիճաբանութենէ մը յետոյ, լսեց Ֆրանց Ֆէրտինանտ արքիդուքսին յայտարարութիւնը՝ իր ամուսնութեանը մասին։ Ժողովը շնորհակալութիւն յայտնեց արքիդուքսին։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ԱԹԷՆՔ.— Եորկիոս Թագաւորը կատարեց Քոլոքոթրոնիսի արձանին բացումը և այդ առթիւ յայտարարեց թէ Յունաստան պէտք է կազմակերպէ իր ծովային ու ցամաքային զօրութիւնը, որպէս զի պահպանէ իր անկախութիւնը։ Ռումանիոյ Կարոլ Թագաւորը Ապազիայէն մտերմական հեռագիր մը ուղղեց Եորկիոս Թագաւորին։

ԱՊԱԶԻԱ.— Յունաստանի Թագաւորը մայիս 13ին հոս պիտի հասնի։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՍԹԱՆՏԻՐԹԸՆ.— Անգլիացիները յանկարծ յարձակեցան պոէր բանակատեղի մը վրայ, որոնցմէ երեք հոգի գերի բռնեցին և ձիեր, արջառներ ու ռազմամթերքներ ձեռք անցուցին։

—Մայիս 5ին Պոէրները յարձակեցան անգլիացի հետախոյզներու վրայ։ Այս վերջինները ետ մղեցին Պոէրները։ Անգլիացիներէն երեք հոգի սպաննուեցան։

—Երէկ ճակատամարտ մը կատարուեցաւ անգլիական զինուորներու և Քրիսթիան Պոթայի զօրախումբին միջեւ։ Արդիւնքը տակաւին յայտնի չէ։

ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ.— Հանքագործներու հաւաքումը որ գումարուած էր բանակցելու՝ ածուխի արտածման տուրքին դէմ բողոքելու նպատակով ըլլալիք ընդհանուր բանթողի խնդրին վրայ, վաղուան յետաձգուեցաւ։ Պատճառը այն է թէ այդ մասին որոշում մը տալէ առաջ կ'ուզուի նախ ստանալ ձեռնարկուներու կարծիքը։ Ընդհանուր բանթողը շատ հաւանական չերեւար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԵՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը համակրական նամակ մը ուղղելով Պ. Ֆոն Միքէլի, ցաւ յայտնեց ելմտական նախարարութենէն քաշուելուն համար։ Կայսրը նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց թէ՝ վեհապետին և թէ երկրին մատուցած մեծ ծառայութիւններուն համար։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ —Անգլիոյ Երեսփ. ժողովը, բուռն վիճաբանութենէ մը ետքը, 220ի դէմ 333 քուէով ընդունեց ածուխներու արտածման նոր տուրքը։

—Կը հաստատուի այն լուրը թէ Անգլիոյ բանակին վերակազմութեան խնդրին առթիւ բուռն անհամաձայնութիւն մը կայ պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիքի և Լորտ Ռոպէրթսի միջեւ։ Կը կարծուի թէ Լորտ Ռոպէրթս պիտի հրաժարի սպարապետութեան պաշտօնէն։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.— Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ թէ Մէթհուէնի զօրավարը դարձեր է Լիխթէնպուրկ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԵՐԼԻՆ.—Աջակողմի կուսակցութեան թերթերը ցուրտ ընդունելութիւն մը կ'ընեն նոր նախարարութեան, ագրարական կուսակցութիւնն ալ նոյն ընթացքին կը հետեւի, ըսելով որ ցորենքին խնդիրը նոյն կէտին վրայ կը մնայ։

Պ. ՔՐԻՒԿԷՐ

ԼԱ ՀԷ.—Քրիւկէր նախագահին հետեւորդները կ'ըսեն թէ Թրանսվալի նախագահը նոյեմբերին պիտի երթայ Մ. Նահանգներ։

ՓԻԼԻՊՊԻՆԵԱՆՆԵՐԸ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Փիլիպպեանց ապստամբը հետզհետէ անձնատուր կ'ըլլան։ Կը յուսացուի թէ Փիլիպպեանները բոլորովին խաղաղին մինչեւ յունիս՝ ընդհանուր ներման պայմանաժամին աւարտման թուականը։

ՔԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

ԲԱՐԻԶ.— Մ. Նահանգները երկու հարիւր միլիոն ֆր. կ'առաջարկեն Բանամայի Ընկերութեան իրաւունքը գնելու համար, բայց Ընկերութիւնը հինգ հարիւր միլիոն ֆր. կը պահանջէ։

ՍԵՂԱՆԱԻՈՐԱԿԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ.— Ելմտական նախարար Սըր Մ. Հիքս Պիչ ծանոյց Երեսփ. ժողովին թէ նոր փոխառութիւնը սապէս կատարուած է.— Ռոչիլտ՝ 10 միլիոն անգլիական ոսկի, Մորկան և Ընկերութիւն՝ 10 միլիոն և Անգլիոյ պանքան 9 միլիոն։ Միւս կէսն ալ ընդունած է, բայց կարելի չէ մանրամասնել, վասն զի Ամերիկայի և անգլիական գաղթավայրերու Լոնտոնի ներկայացուցիչները կատարած են, որոնք պարտաւոր չեն իրենց փոխանորդեալներուն անունները տալ։

ԲԱՐԻԶ.— Նախկին նախարարապետ Պ. Ռուվիէի նախագահութեամբ նոր պանքայի մը կազմութեան բանակցութիւնները գոհացուցիչ արդիւնքի մը յանգեցան։ Նոր պանքան որ «Պանք Ֆրանսէզ Էնթէռնասիոնալ» պիտի կոչուի, 60 միլիոն ֆր. դրամագլուխ պիտի ունենայ։ Պանք Սիւտ Աֆրիքէն և Պանք Էնթէռնասիոնալ նոր պանքային պիտի միանան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Օ. Ո.	26	36
Ամէնէն բարձր գին	»	26	38 1/2
Ամէնէն վար գին	»	26	38
Բուլկըր Երկթ. գոց.	Ֆր.	114	12
Ամէնէն բարձր գին	»	114	50
Ամէնէն վար գին	»	113	50

ԲԱՑՈՒՄ 25 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Փ. Ն.	26	35
Բուլկըր Երկաթուղի	Ֆր.	114	12
Օսմանիէ		—	—
Թէժի		14	—
Օսմ. Պանքա		—	—
[illegible]		1	06
[illegible]		6	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	15
Թրամուէյ [illegible]		6	32
» [illegible]		105	—
» [illegible]		480	—
[illegible] Կ. Պոլսոյ		471	—
Թրանսվալ		90	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	10
» » » չէք	»	110	10
Բարիզ » »	Ֆր.	23	62 1/2
» » » չէք	»	23	84
Պերլին առաւօտ չէք	Մարք	18	59
Վիեննա չէք	Ֆիօր.	21	86

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	21
Անգլիական ոսկի	»	[illegible]	03
Ֆօլ Էմփէրիալ	»	90	—
[illegible]	»	[illegible]	03
Մէճիտիէ [illegible]	»	[illegible]	07
[illegible]	»	89	—
[illegible]	Օ. Ո.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ 7 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	94	43
Օսմանեան Թուղթ սէրի Բ.	49	50
Օսմանեան Թուղթ սէրի Դ. բաց.	24	56
Օսմանեան Թուղթ սէրի Դ. գոց.	24	63
Օսմանեան Պանքա	13	06
Ռուսական 1890	101	—
Հունգարական 5 ⁰/₀	83	50
» Մօնօբօլ	43	50
Պուլկարական 1883	84	75
Եգիպտոսի [illegible]	105	75
[illegible]	105	12
Թրանսվալ	3	68
[illegible] երկաթուղի	13	43
[illegible]	25	360

ԲԱՐԻԶ, 7 Մայիս

Ֆրանս. Ռանդ 3 ⁰/₀		101	80
» » 3 1/2 ⁰/₀		102	12
Օսմ. Թուղթ. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	25	27
) գոց.	»	25	15
» » » Բ.	»		—
» » » Գ.	»	28	10
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	554	—
Օսմանիէ	»	473	50
Բուլկըր երկաթուղի	»	117	—
Օսմ. [illegible]	»	593	—
Օսմ. Թէժի	»	327	—
[illegible] 4 ⁰/₀		500	—
Քրէտի Լիոնէ		1001	—
[illegible]	»	96	42
[illegible]	»	72	97
Թրանսվալ	»	92	—
[illegible]	»	25	165
[illegible]	»	3	—

ՇԸՄԻՁԸԻ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ
399 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ. 399
Արանց եւ կանանց համար, ներմակեղէններու, ճանէլաներու, գուլպաներու եւ փողկապներու վաճառում

Եւրոպական վաճառատուները գեղեցիկ սովորութիւն մը ունին, որուն համեմատ, որոշ շրջանի մը մէջ կը փոխեն իրենց ապրանքները, աւելի նոր, աւելի սիրուն ապրանքներ դնելու համար անոնց տեղը։ Մեր վաճառատունն ալ այս գնահատելի սովորութիւնը ուզելով գործադրել, իր վարիչներէն Պ. Բարատօբուլօ ղրկած է Եւրոպա, ամէնէն առաջնակարգ գործարաններէն գնելու համար վաճառատան ապագայ ապրանքները՝ որոնք այս պայմաններուն մէջ իրենց նմանը չպիտի ունենան տեսակի չքնղութեան, ազնուութեան և գիներու աժանութեան կողմէ։ Մինչեւ Պ. Բարատօբուլօյի վերադարձը, բացառիկ վաճառում մը սկսած ենք գնել ճերմակեղէններու, ֆանէլաներու, գուլպաներու, փողկապներու վրայ, անհաւատալի ըլլալու աստիճան չափաւոր գիներով։ Կը բաւէ անգամ մը այցելել, բոլոր ասոնց ստուգութեան համոզուելու համար։

Շըմիզըրի Իւնիվէրսէլի 30 օրուան բացառիկ վաճառումը վերջ պիտի գտնէ այս շաբաթ։ Կը հրաւիրենք յարգոյ հասարակութիւնը օգտուիլ այս մի քանի օրուան վաճառումէն։

ԲԱՐԱՏՕԲՈՒԼՕ ԵՒ ԼՕԷՆԹԻՏԷՍ

ՍԴՈՒԻ ՄՕՌԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 18 սեպտ. 1888
Պարոնայք Սգոտ եւ Պօուն,
Յորմէ հետէ սկսած եմ գ րծածել ձեր Սգոդի օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային եւ անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։
Իմ կարծիքս է թէ այս համով եւ յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծ ը համարուելու Մօռիւ ձկան իւղէն եւ կը յանձնարարեմ զայն։
ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան ռանակին

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ միւթէախաս օլընաճագ ալթը եիւզ չուվալ ինկիլիզ բիրինճինին միւնագասասըլէ պազարլըգըլընաճագընտան թալիպ օլանլարըն թէքմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթէսհիպէն Խազինէի ճէլիլէի միւշաւէրէթէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 24 Նիսան սէնէ 317
1—3

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ միւթէախաս օլընաճագ եիրմի պին գըյէ գահվէ իլէ էչէզայի միւլքիէնին միւնագասասըլէ պազարլըգըլընաճագընտան թալիպ օլանլարըն թէքմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթէսհիպէն Խազինէի ճէլիլէի միւշաւէրէթէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 24 Նիսան սէնէ 317
1—3

ԻՒՆԻՕՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1899ի վերջը հատուցեալ վնասք	240	Միլիոն Ֆրանք
1899ին գանձուած ապահովագին	19 1/2	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստ	105	» »
Ապահովագրեալ դրամագլուխ	18	Միլեառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1889ի վերջը հատուցեալ վնասք	99	Միլիոն Ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւնք	253	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստք	150	» »

որ ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ իր համեմատի 60 ⁰/₀ — ինչ որ «Իւնիօն»ի ապահովագրելոց կ'ընծայէ հսկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂ ՈՒՐԻՇ ՈԵՒԷ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ։

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերադանց քան ուրիշ ո' և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով «Իւնիօն»ի ապահովագրուողք ԶԵՐԾ են այն վնասներէն եւ յուսախաբութիւններէն, որոց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՐԻ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Թօփհանէլըօղլու Խան. Օսմ. Պանքային դիմացը։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ROYAL VICTORIA

HAIR RESTORER

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԵՂ

ՄԱԶԵՐԸ, ՄՕՐՈՒՔԸ ԵՒ ՓԵՌԸ ՈՒԺՈՎՑՆԵԼՈՒ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Այս դեղը նրբամաշկերը կանչէտ ցնէ երբ անգամ մը գործածէք զայն. անմրցելի դեղ մըն է: Մաքուր և փայլուն կը պահէ մազերը. չիշ մը կը բաւէ անոր ազդեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար: Անոր գործածութիւնը անխորժելի է և հերաթափութիւնը կ'արգիլէ: Աստիճանական այլ ստոյգ արդիւնքներ կ'ունենայ: Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն: Այս դեղը ներկ մը չէ բնաւ: Փափաքուած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի: Անոնք որ ծանր հիւանդութիւններէ կ'ապաքինին, մտազբաղութիւններ ունին, այն կիները՝ որոնք իրենց զաւակին կաթ կուտան և այն անձերը՝ որոնք մեծ յոգնութեանց ենթարկուած են միշտ, մազերնին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ. մանաւանդ այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer, ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉը մեծ ծառայութիւններ մատուցանելու կոչուած է, կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն գործածելու համար միշտ: Գործածման եղանակն է չիշը երերցնել և փոքր բամպուկով մը օրը անգամ մը չփել մազերուն արմատները. Փափագուած արդիւնքը ձեռք բերելէ յետոյ՝ կը բաւէ երեք անգամ գործածել շաբաթը: Այս դեղը կը ծախուի առաջնակարգ դեղարաններու մէջ միայն: Օսմ. կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Էտմոնտ Ֆարուանա, որուն վաճառատունը կը գտնուի Կալաթա Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա—Շիշլի Թրամուէյի գծին մօտ, Թիւ 95—96: Նոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ անգլիական և ամերիկեան պատրաստ դեղեր:

ՑՕՔԹԷՕՐ Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ

Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սիրքէ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ֆ. Թ.): Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալբանդ: Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ:

Աղքատաց ձրի 490

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարասի, անշարժ ստացուածք, վաճառք, ևլն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ:

Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր առաջարկներ:

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար հասոյթ: Անկախ Թարիֆա մը անձնասպանութեան, [illegible] և ճամբորդութեան համար:

ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխատութեան ժամանակ եղած դժբաղդութեանց դէմ: Ապահովագրութիւն ճամբորդներու համար, [illegible]

ԱԶԱՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խիստ մեծ Ընկերութեանց կրկին կրկին ապահովագրութեամբ:

Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Յունաստան, Եգիպտոս, Սուրիա):

Ժ. Վ. ՔԱՍԱՐԱԹՕՍ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գաթըճեան խան, Թիւ 6-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Սաաքըզճի խան, Պահճէ Գաբու:

Ընկերութեան դրամատունն է
ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ 599

ՀԻՆ ԳԻՆԻ ներսուներուբ տրուած, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և տկարութիւն ունեցողներու: Դիմել Օրթագիւղ, Հանգուցեալ Մուխթար [illegible]

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ"Ր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանճի զարեչրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպունճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով ցիմեյու եւ քուճուած վերադառնալու [illegible]

Նորանշեր եղանակաւ, ոսկի, ճապակեայ և [illegible] արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն և ազատ արտասանութիւն [illegible]

Բերնի հիւանդութեանց կատարելապէս կը բուժուին [illegible], ցաւոց ցաւի [illegible]

Տ. Գ. Ջմեռները կիրակէ օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) [illegible] (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին.

Ծանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆ !! 197

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրադէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուական կը
(.0 ռէճէբ 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Գ. Ալլեր Սիմըն
Ճանքարեան խան, Վոյվոտա փողոց
Թիւ 67

ԱՊԱ. ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց և կեանքի վրայ
Օգտակարութեան կեդրոնատեղին կը ՍԼԻՍ ՆԷՆԻ խան, Գարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
[illegible] փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Ներ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօյի
Մաքրուճըլար, Զաքըրը խան, Թիւ 21 194

ՌԻՒՄԱԹԻԶՄԷ ՏԱՌԱՊՈՂԻ ՄԸ ՆԱՄԱԿԸ

Ազնիւ ընթերցողք,

Ձեզի ծառայութիւն մատուցանելու նպատակով գրեցի այս կարեւոր նամակս, ուշադրութեամբ կարդացէ՛ք կ'աղաչեմ:

Ես՝ ռիւմաթիզմի տանջանքներէն յուսահատած դժբախտ մըն էի, կեանքիս մեծագոյն մասը, ցաւերով, խոստուքներով, խիթերով կ'անցնէի, յուսահատելու աստիճան տառապանքով: Շատ անգամ անդամալոյծի երեւոյթ կ'առնէի, անկարող կ'ըլլայի աջէն ձախ դառնալ. Թեւերս, թիկունքս ու սրունքներս կը փտտային, այնչափ սաստկութեամբ կ'ազդէր ռիւմաթիզմը ամբողջ կազմուածքիս վրայ:

Մեծահռչակ բժիշկ մը որ ռիւմաթիզմի (յօդացաւի) մասնագէտ էր, ՏՕՔԹ. ԼԱՄՕՐ ԱՐԻՒՆ ՇԻՆՈՂ ԵՒ ՀԱԿԱՌԻՒՄԱԹԻԶՄԱՅԻՆ ՊԱՆԵՍԻ ԴԵՂԸ յանձնարարեց ինծի: Ես որ բազմաթիւ փորձերէ յուսահատած էի, քիչ մը կասկածով բայց վերջապէս շիշ մը գնեցի: Դեղը սուղ թուեցաւ աչքիս, բայց առաջին պանեօն ընելուս պէս, ցաւերս հոն դադրեցան ու սկսայ ազատ շունչ առնել: Ցետոյ ամէն երկու օրն անգամ մը 40 աստիճան տաք ջուրի մէջ կէս ժամ չափ պանեօ կ'ընէի ՏՕՔԹ. ԼԱՄՕՐ ԱՐԻՒՆ ՇԻՆՈՂ ԵՒ ՀԱԿԱՌԻՒՄԱԹԻԶՄԱՅԻՆ ՊԱՆԵՍԻ ԴԵՂՈՎ: Տասնհինգ օրուան պանեօյս կատարելապէս բժշկուեցայ և հիմայ այն տանէն ի վեր ողջ առողջ հանգիստ կեանք կը վարեմ, մինակ ամիսը մէկ պանեօ կ'ընեմ, հիւանդութեան վերադարձին դէմ նախազգուշութեան համար: Այս առաւելութիւնսը վայելելով, հաստատեմ որ ռիւմաթիզմի ամէնէն ազդու դեղը ՏՕՔԹ. ԼԱՄՕՐ ԱՐԻՒՆ ՇԻՆՈՂ ԵՒ ՀԱԿԱՌԻՒՄԱԹԻԶՄԱՅԻՆ ՊԱՆԵՍԻ ԴԵՂՆ է, որով, ամեն հիւանդութիւնը հիմնապէս կը բուժէ:

Նիս 1899 մարտ 15 ԱԼՊԷՐ ԺՈՁԷՖ

Տօքթ. Լամօի արիւն շինող հակառիւմաթիզմային պանեօի դեղը, ամէն մեծ դեղարաններու և դեղավաճառներու մէջ կը ծախուի: 652 18—30

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Արքայական հրամանագրով տրուած 1853 օգոստ. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, ևլն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, [illegible] փոքր վճարումներով.—(մեկնողն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար):

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, թիւնելի ևլն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆ.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային:

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕՀԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ խան, Թիւ 7, 8, 9:

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամերիկեան Միջազգային Ընկ.ն
կեանց վրայ ապահովագրութեան
[illegible]

Բարիզ 1 և 3 Ըը Բելէթիէ փողոց (Պալատ տը լ'Օփէրըկ անկիւնը):

Ձեռս փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ:

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորեալ պահեստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ ֆր.: Ապահովագրութիւնս որ կը բանի 6,230,000,000ֆր.: Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր 1845՝ ապահովագրեալներուն վճարուած մէկ միլիառ 660 միլիոն:

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) առաւել շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոյ քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագիրները: ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնման թուականէն սկսեալ կ'երաշխաւորէ [illegible] բնակութեան և ճամբորդութեան յատկապէս բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն: Ապահովագիրը իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կանխաւ ապահովագրութեան մուրհակին մէջ: առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ. Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըլլալ բոլոր մասնաճիւղերով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով: Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. ՕՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
192 Ա. ՉՕՒՀԱՃԵԱՆ
Վոյվոտա փողոց [illegible] խան Ղալաթիա

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԻԿԻ

DEPOSÉE MARQUE FONDÉE EN 1880

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեպհական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս անգամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաեւ միշտ պատրաստ կը գտնուի ֆրանսական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կօշիկ և լաթէ կօշիկներ, Բօտը-Սիւէտ [illegible], վիտելա, կլասէ, այծի մորթ, [illegible], և մետաքս, նաեւ ղուտ քթանէ ամէն տեսակ, ամէն գոյն, կարօղ և պարզ կիսակօշիկներ: Ճշմարիտ կարող և քաջով: Յանձնարարութիւնք կը կատարուին նաեւ չափու վրայ: 592

Բարեձեւութիւն, տոկունութիւն եւ անմրցելի աժանութիւն
(Քարաքէօյ պալատին դիմաց թիւ 15)

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Փրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը:

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականապար նոր հանրագիտակ բառարան մը: Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիւթը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ: Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ):

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ: Ան. նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ: Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են:

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է. { 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ ծղծակազմ հատորով
225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը:

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրուողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան: 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ. Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17: Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար:

ՍԻՆ ՎԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները [illegible] տոկունութեամբ այն քան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքանշան ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ:

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ ճանաչուած հաստատած է:

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ՊԵՐԱ, [illegible] ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց:

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին կից. Թրամուէյի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի Սթասիօնին դիմաց Թիւ 13:

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տօքթէօր CRONIERի ՀԱԿԱՋՂԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց Թիւ 23: Կը ծախուի նաեւ բոլոր դեղարաններու մէջ:

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իփոֆոսֆիթը: խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ: Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սքրոֆիւլ),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՄԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ:

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով:

Գործակալութիւն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԷՐԻԼ 531

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻՋԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Ղալաթիա, Վօյվօտա Պահականոցին կից թիւ 91

Վաճառատանս մէջ ամէն տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ: Կակուղ և կարծր լաստիկէ (գաուչուկ) առարկաներ, [illegible] կապիչներ (գարգ պարը), ամէն տեսակ [illegible] (սիրինկա). ելեկտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտներ (միքրոսքոփ), փոքր և մեծ մանրադիտակ ապակիներ, Նորատեսակ ոսկի և այլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ: Գիները շատ աժան: Յաճախորդք շատ գոհ պիտի մնան:

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հալլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	188
[illegible]	8607	[illegible]	3906	[illegible]	1695	Մարէնգօ	2273	Սաֆօ	1115
Ենճելօ	1541	[illegible]	895	[illegible]	775	[illegible]	3709	[illegible]	1725
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1581	[illegible]	2557	Սիլվիօ	1198
[illegible]	1822	[illegible]	937	[illegible]	3720	Միլօ	1057	[illegible]	1300
[illegible]	1264	[illegible]	2383	[illegible]	3800	Մոնթէպէլլօ	1785	[illegible]	1323
Բրաւօ	1076	[illegible]	1713	[illegible]	595	[illegible]	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Քայրօ	841	[illegible]	504	[illegible]	2254	Նէրօ	1083	[illegible]	3837
[illegible]	4481	[illegible]	2484	[illegible]	5540	Օհիօ	4100	[illegible]	1476
[illegible]	1671	[illegible]	1530	[illegible]	1080	[illegible]	4098	[illegible]	487
[illegible]	1837	[illegible]	1841	[illegible]	1053	Օրլանտօ	1535	[illegible]	3429
[illegible]	1244	[illegible]	954	[illegible]	2307	[illegible]	1637	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1838	[illegible]	1700	[illegible]	510	Վօլօ	1289
[illegible]	3729	[illegible]	849	Լէօ	1053	[illegible]	3339	[illegible]	2896
[illegible]	1884	[illegible]	4582	Լէանտրօ	3272	[illegible]	1663	[illegible]	1850
[illegible]	3897	[illegible]	3060	Լիվոռնօ	1643	Րօլլօ	1613	[illegible]	1200
[illegible]	4235	[illegible]	1343	Լորէնզօ	3191	[illegible]	1789		

Օթէլլօ շոգենաւը, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 13ին:

Դիմել առ գործակալս Ժ. ՀԻԼՑ ԷՆՑ ՊԻՔՕ
Թիւ 23—24, [illegible] խան, Ղալաթիա 277

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլի և Կ. Պոլսոյ մէջ [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթորեան	10500	[illegible]	3500
Արմէնեան	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3000
Լանքասթրեան	9000	[illegible]	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	[illegible]	3500
Գոլոմպեան	8000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	3000
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2500		

[illegible] 24 ժամ առաջ:

[illegible]

400 [illegible]

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET D
COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

24/7 Օտէսա ժամը 4էն յետ միջօրէի
25 8 Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա [illegible] 10էն միջօրէէն առաջ [illegible]
26 9 Օտէսա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ
26 9 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Րիզէ եւ Պաթում ժամը 4էն յետ միջօրէի
27/10 Օտէսա ժամը 4էն յետ միջօրէի

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ [illegible]

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

Մայիս 13ին Անատոլի, [illegible] Պէլճիքական Լիեժ շոգենաւը, Անվերսէն հոս կը սպասուի մայիս 14ին:

[illegible]

Մայիս 8ին Մինկրէլի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում:
» 14ին Անատոլի, ուղ. [illegible]

[illegible] 345 ֆրանք. Ն կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին [illegible] 518 Փ. [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

[illegible] Լիվըրբուլ [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէռնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2936
Ումպրիա	8128	[illegible]	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	2181
Աւրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ [illegible], ընդհանուր վաճառքով Լիվըրբուլէն հոս կը սպասուի դէպի ամսոյս 18ին:

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա
[illegible] 255

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	6000	[illegible]	1500
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	

Դիմել առ [illegible]
ՃԻԹԸ ՄՕՍ և ԸՆԿ.
134 [illegible]

Արտօնատէր [illegible]